

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 30882

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

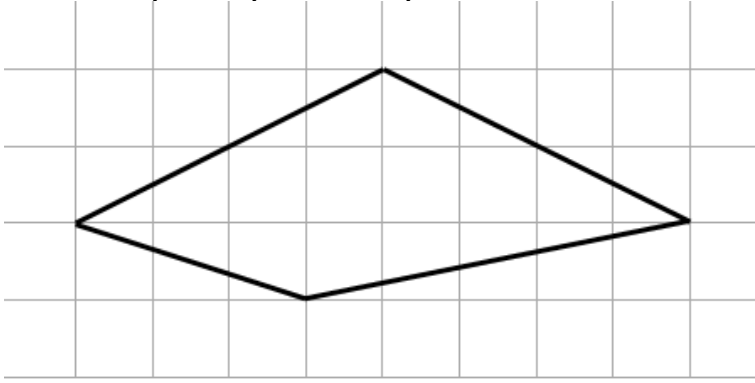

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Торкөз өлшемі $1\text{ см} \times 1\text{ см}$ болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 11 см^2
- B) 14 см^2
- C) 13 см^2
- D) 12 см^2
- E) 10 см^2

2. Оятқыш (будильник) сағатына 3 минут арта қалып отырады. Қазір ол 11:41 –ді көрсетсе, қанша уақыттан кейін 12-ні көрсетеді?

- A) 19 мин 50 секунд
- B) 1957 секунд
- C) 1197 секунд
- D) 15 минут 41 секунд
- E) 1154 секунд

3. Төмендегі мәліметтерді пайдалана отырып, кесте бойынша пайыздық үлесі 17%–45% аралығында жатқан қай киім түрі екенін анықтаңыз.

	Ұлдар	қыздар
классикалық	20	40
дәстүрлі	5	15
жеңіл	5	5
күнделікті	30	10

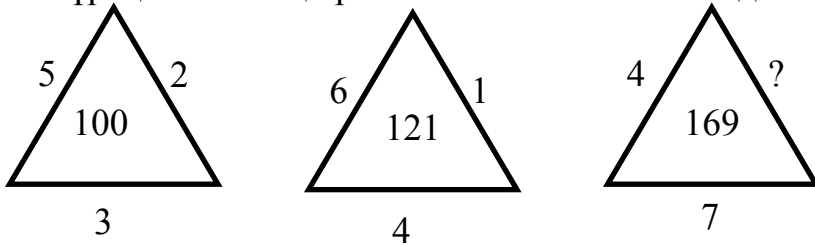
- A) дәстүрлі
- B) жеңіл
- C) күнделікті
- D) классикалық
- E) анықтау мүмкін емес

4. Қабырғасы 7 болатын шаршы және қабырғалары 8 бен 10 болатын тіктөртбұрыш берліген.

A бағаны	B бағаны
Шаршының периметрінің мәні	Тіктөртбұрыштың периметрінің мәні

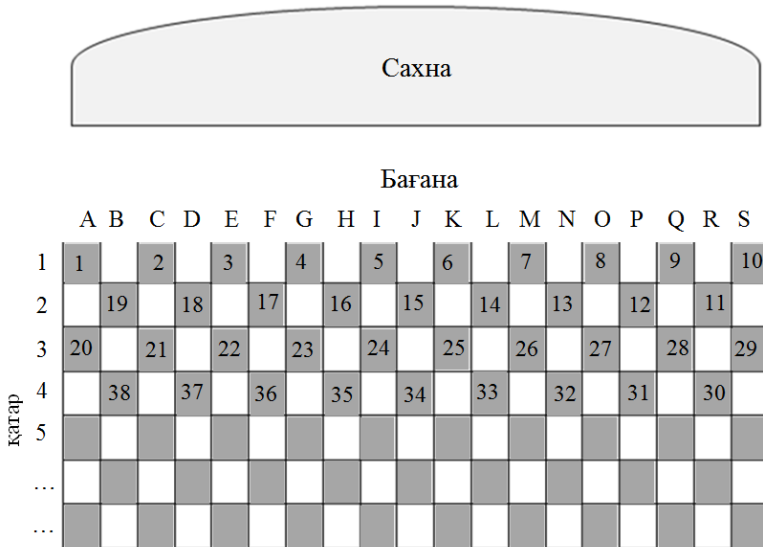
- A) $A < B$
- B) $A > B$
- C) $A = B$
- D) $3A = 2B$
- E) $2A = 3B$

5. Сұрақ белгісінің орнына сәйкес келетін санды анықтаңыз.

- A) 3
- B) 4
- C) 2
- D) 0
- E) 1

6. Концертте аудиториядағы барлық адамдарға сахнаның жақсы көрінісін беру үшін залдағы орындықтар арасында бос орын қалдырылып қойылған. Ол төмендегі жоспарда көрсетілген.

Алдыңғы тоғыз қатардағы орындықтардың жалпы саны қанша?

- A) 90
- B) 87
- C) 86
- D) 91
- E) 88

7. 5 литр қызыл, 2 литр көк, 2 литр сары бояуларды араластырып жаңа түсті бояу алынды. Қызыл бояудың массасының барлық бояу массасына қатынасын анықтаңыз.

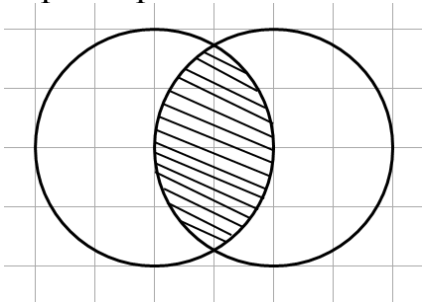
- A) 2:7
- B) 5:4
- C) 4:5
- D) 2:5
- E) 5:9

8. Суретте таразының тілшесі неше граммды көрсеткен?

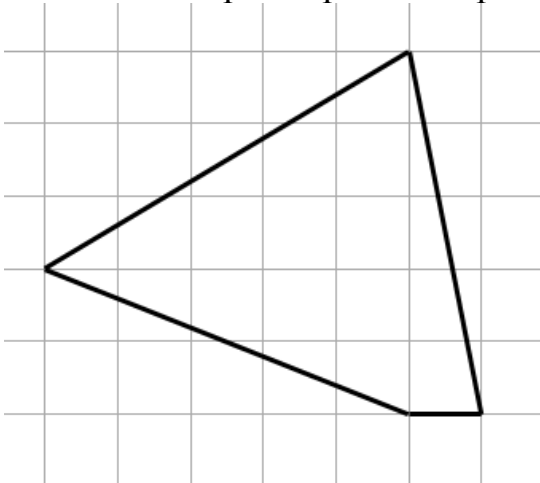
- A) 153 г
- B) 165 г
- C) 155 г
- D) 170 г
- E) 180 г

9. Торкөз өлшемі 1 см×1см болатын қағазда бірінің центрі екіншісінің шекарасында жататындай екі дөңгелек бейнелеген. Боялған фигураның периметрін табыңыз.

- A) $\frac{8}{3}\pi$
- B) $\frac{16}{3}\pi$
- C) $1\frac{1}{4}\pi$
- D) $\frac{4}{3}\pi$
- E) $\frac{7}{3}\pi$

10. Торкөз өлшемі 1см ×1см болса, суреттегі фигураның ауданын тауып, оны сантиметр квадратпен көрсетіңіз.

- A) 16 см²
- B) 12 см²
- C) 13 см²

D) 14 см^2 E) 15 см^2

11. 11 сыныптар арасында мектепшілік кешке киетін бірыңғай форманы анықтау үшін сауалнама жүргізіп төмендегідей мәлімет алды:

Киім түрі	Ұлдар	қыздар
классикалық	20	40
дәстүрлі	5	15
жеңіл	5	5
күнделікті	30	10

Осы мәліметті пайдаланып барлық қыздардың шамамен қанша пайызы дәстүрлі киімді таңдағанын анықтаңыз?

A) 20%

B) 15%

C) 17%

D) 13%

E) 11%

12. Сұрақ белгісінің орнына сәйкес сан:

18 (64) 10

17 (?) 8

A) 25

B) 81

C) 36

D) 64

E) 50

13. $-20, -18, -16, \dots, 18, 20, 22, 24$ қатары берілген

A бағаны	B бағаны
:0012АстанаБерілген қатардың	46

A) $A=B$ B) $A>B$ C) $A<B$ D) $A-1=B$ E) $A=B+1$

14. Болаттың қалпағының саны Мәриямдікінен 5-ке кем, ал Айжанда Болатқа қарағанда 3 есе артық қалпағы бар. Егер Мәриямда n қалпақ болса, Айжанда неше қалпақ бар екенін анықтаңыз.

A) $5-3n$ B) $3n$ C) $3n-15$ D) $3n-5$ E) $n-5$

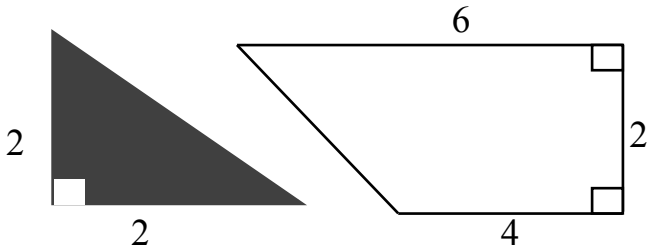
15. Мектеп президентін сайлауда үш үміткер қатысты. Арман 120 дауыс, Гүлім 50 дауыс, Қайрат 30 дауыс жинады. Арман қанша пайыз дауыс жинады?

A) 60%

B) 66%

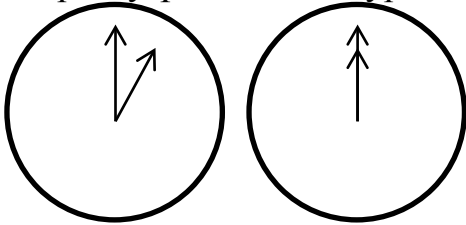
- C) 70%
- D) 65%
- E) 57%

16. Берілген трапециядан төмендегідей қанша боялған үшбұрыш алуға болады

- A) 2
- B) 4
- C) 7
- D) 5
- E) 3

17. Астанада тұратын Нұрлан Нью-Йорктегі досымен интернет арқылы хабарласу үшін келесі суретті пайдаланды.

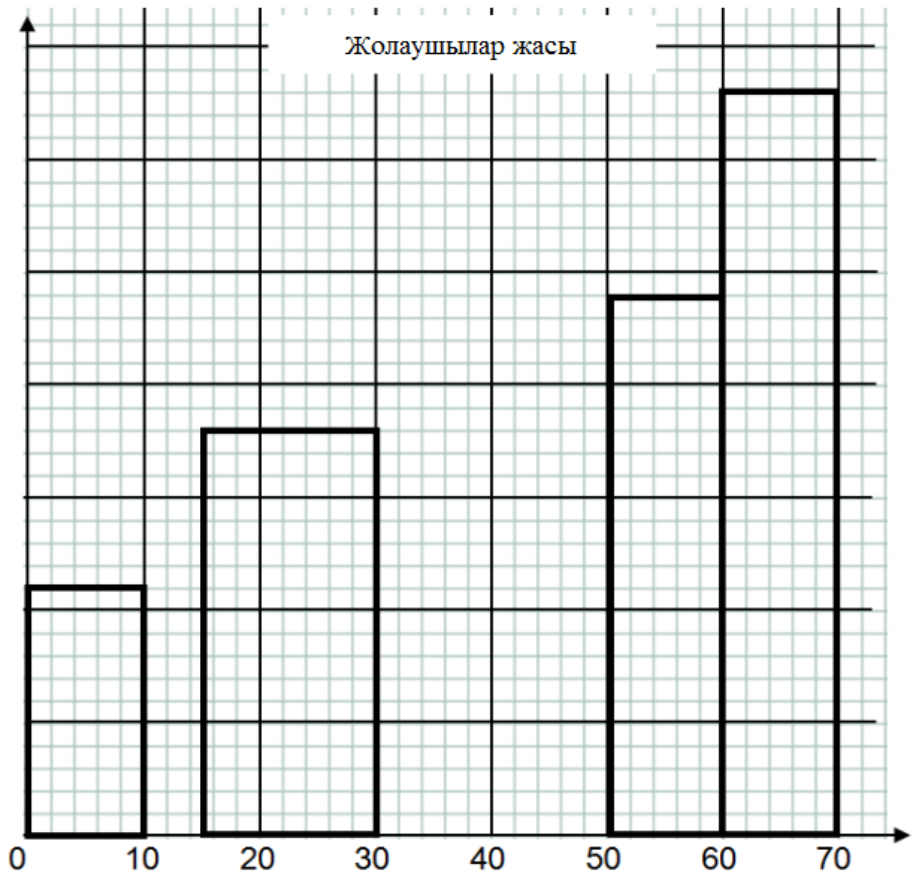
Нью Йорк
01:00

қосындыс
ы

Егер Нұрлан таңертеңгі 9:00-де досына хабарласса, Нью-Йоркте сағат неше?

- A) кешкі сағат 8:00
 - B) 21:00
 - C) кешкі сағат 7:00
 - D) 22:00
 - E) 19:00
18. 750 литр суды 600 мл-к неше ыдысқа құюға болады?
- A) 1600
 - B) 1750
 - C) 5650
 - D) 1250
 - E) 1500
19. Сыныптағы оқушылардың $\frac{3}{5}$ -і қыздар. Егер сыныпқа жаңадан 5 ұл және 5 қыз келсе, мына тұжырымдардың қайсысы дұрыс?
- A) сыныпта ұлдарға қарағанда қыздар көп;
 - B) қыздар мен ұлдардың саны бірдей;
 - C) сыныпта қыздарға қарағанда ұлдар көп;
 - D) оқушылардың саны белгісіз болғандықтан анықтау мүмкін емес;
 - E) сыныпта 6 ұл бар.
20. Диаграмманы қолданып, жасына сәйкес жолаушылардың саны дұрыс

көрсетілмеген нұсқаны анықтаңыз.

- A) 20-30 жас –18 жолаушы
- B) 50-60 жас –24 жолаушы
- C) 60-70 жас–32 жолаушы
- D) 1-10 жас–11 жолаушы
- E) 15-20 жас–18 жолаушы

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Бұлбұл мен емен

Ерте, ерте, ертеде бұлбұл жасыл желегі жайқалған бақта сазды әуенімен төңіректі тербетіп, емін-еркін күй кешіпті. Бұлбұл көктемнің әрбір тұнық таңында үздіге ән салып, жеміс ағаштарының тынысты кеңіткен хош иісті гүлдерінің арасында жаннат өмірінің рахатына шомылып жүреді. Емен бұлбұлдың әніне ұйып, мізбақпай, бірқалыпты өсе беріпті. Өр мінезді еменнің тақаларлығына алғашқыда бұлбұл ренжіп қалады.

«Бір өзінің айдалада жалғыз өскені несі?», «Жалғыз ағаш орман емес», деген сөздің жаны бар ғой» деп, еменге өз ойын жасырмай айтады да.

Бұны естіген емен қапаланған жоқ.

– Бұлбұл, – деді емен, – осы тақылеттес сөздерді бір бүгін естіп жүрген жоқпын. Бірақ жалғыз өссем де, жалғыз-жарым жолаушыға күн қақты кезде көлеңке, көк қырау шақта ықтасын боламын.

Көңілге қонған сөзді естіген бұлбұл нәзік жаны риза болып, бақ ішіне қайта ұшып кетіпті. Сол кезде қорғасын бұлттар төмендеп, сатыр-сұтыр найзағай ойнап, аласапыран дауыл тұрыпты. Бақта өсіп тұрған ескі ағаштар сынып, жас өскіндер иіліпті. Бұлбұл қорған боларлық ық таба

алмай, теңізде жөңкіген жеп-жеңіл қайықтай, дауылды желдің еркінен шыға алмапты.

Көгер күні бар екен, әйтеуір, әлгенде ғана тілдесіп қайтқан еменнің бір бұтағына аяғы ілініп, аман қалыпты.

Дауыл басылып, айналаға күн сәулесін қайта шашып, көкжиекте кемпірқосақ көрінген шақта бұлбұл үн қатыпты.

– Емен, сен менің өмірімді сақтап қалдың. Бұл жақсылығыңды еш ұмытпасын. Сенің арқаңда өмірге қайта келгендей болдым. Енді не дейін. Сен айдалада жалғыз өссең де, желдің өтінде тұрып, маған қорған бола алдың. Тамырың тым тереңде екен. Мың жыл жасайтындығыңа күмәнім жоқ. Тек беймезгіл келген балташының жалаңдаған балтасынан тәңірім сақтасын. Сол үшін қабығың қатты болсын, – депті.

Содан бері еменнің қабығы қатты, балта өтпестей мығым болыпты.

1. Алғаш көргенде бұлбұл емен ағашы туралы қандай пікірде болды?

- A) мықты, қабығы қатты ағаш
- B) тамыры әлсіз ағаш
- C) өр мінезді, тәкаппар ағаш
- D) ашық, көпшіл ағаш
- E) қабығы жұқа, тез сынатын ағаш

2. Мәтіннің негізгі түйінді ойына сай мақал:

- A) Адам ақылымен көрікті.
- B) Бір тал кессең, он тал ек.
- C) Қайырылымдылық жасасаң, қайырың өзін көресің.
- D) Ұста пышаққа жарымайды.
- E) Қатарына қарап бала өсер, қарағайға қарап тал өсер.

3. Бұлбұл емен ағашына айтқан тілегі:

- A) тамырын тереңде болсын
- B) мың жыл жаса
- C) саяң көп болсын
- D) бұтақтарын сынбасын
- E) қабығың қатты болсын

4. «Бұлбұл қорған боларлық ық таба алмай, теңізде жөңкіген жеп-жеңіл қайықтай, дауылды желдің еркінен шыға алмапты...» - үзіндісінде автор қолданған құбылту (троп) түрі:

- A) синекдоха
- B) литота
- C) салыстыру
- D) ирония
- E) гипербола

5. Мәтінде қолданылған құбылту (троп) түрі:

- A) ирония
- B) литота
- C) синекдоха
- D) кейіптеу
- E) гипербола

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Екі бозторғай

Ерте, ерте, ертеде кең далада екі бозторғай балапаны жұмыртқаны

жарып шығып, дүниеге келінті. Сайын дала төсінде көктен себелеген күн нұры олардың бойына қуат беріп, тезірек өсуіне жәрдем етіпті. Қос бозторғай балапанының түр-түсі бірдей болғанымен, мінездері ұқсамапты. Екеуі бірге ойнап, бірге ән шырқап жүргенімен, жиі-жиі шекісіп қалады екен. Ұрыс-жанжалды үнемі бірінші бастағанына қарамай, ежелері «пысық» деп, мінезі шадыр балапанын жақсы көріпті. Бір жаққа бармақ болса, қасына соны ертіп, момын балапанын ұяда қалдырып кетеді екен.

Көктем шығып, ағаштар жаңа-жаңа бұр жара бастағаннан-ақ, құс біткен алуан түрлі әнге басыпты. Айналадағы тіршілік иелері бұлбұлдың жүрек тебірентер әдемі әуеніне тәнті болыпты. Таудың биігіне ұя салып, жер бетін зеңгір көктен шолып, қалақтап жүретін бүркіттің саңқылдаған батыл даусынан бойларына күш жинапты. Айыр құйрық қарлығаштың тамылжыта салған әнін естіген құстардың бір-біріне деген мейірі арта түсіпті.

Бірде ән салу кезіндегі өз дегенінен қайтпайтын бозторғайға тиіпті. Ол әркімге бір еліктеп, бірде бұлбұлға, бірде қарлығаштың даусына ұқсас әуенге басты. Бұл ән әуені құстарды зеріктірді.

Осы мезетте кең далада шырылдай жөнелген дауыс естілді. Әсем бұлбұл да, қыран бүркіт те, аппақ төс қарлығаш та нәзік, мұңды, сағынышқа толы ән ырғағына елітіп, ұзаққа ұшпай, бетегелі дала топырағына қонбасқа лажы қалмапты.

– Апыр-ай, мынау не еткен гажап ән! Даланың мөлдір шығы, жұпар иісті шөбі, таңғы саф ауасы тұнық әуенмен тербеліп, көкірегімді кеңітті-ау! – депті бұлбұл тамсана.

– Бұл момын бозторғай ғой. Әнеки, бір орында қалықтап шырылдауын қарашы! Шіркін, дауысының мың құбылуын! – депті бүркіт өткір көзін көкке қадай.

– Туған жерге, оның жасыл жусаны мен ақ селеуіне, қанат қаққан алқызыл көбелегі мен хош иісті гүліне үздіккен сағынышын әуелетіп салған әнінен байқап тұрмын, – депті ақ тамақ қарлығаш.

Әлдиге бөлеген ән де аяқталды. Бозторғай жерге түсті.

– Бозторғай, – деді бүркіт, – әуелетіп салған әнді қайдан үйренгенсің?

– Маған ән салуды туған далам, оның таңғы тыныс-тіршілігі, жұлдызды түндері мен сыбдыр қаққан құрығы үйретті. Осы алтын бесігімде ешкімге еліктемей өстім.

– Шынында да өз тілінде әдемі сайрағанға не жетсін! Еліктеуден туған әуен көмейден шыққанымен, өзге жүрекке жетпейді, – деп, бұлбұл сазды әуенмен үн қатты.

– Ол рас, – деді қарлығаш та. Міне, табиғатында адал, момын бозторғай туралы ертегі осындай. Ал бірбеткей бозторғай туралы білгілерің келсе, ол өзінің анаған да, мынаған да ұқсасам деген шәлкем-шалыс мінезіне әлі күнге дейін өкініп жүрген көрінеді. Өйткені ол бүркіт те, бұлбұл да, қарлығаш та бола алған жоқ. Бозторғайдың да гажайып қасиетін жоғалтып алған-ды.

6. Неліктен бозторғайдың салған әні құстарды зеркітірді?

- A) құйқылжыта сала алмады
- B) шикылдай берді
- C) әр құстың бір әнін ұрлап айтты
- D) дауысы шаңқылдады

Е) құбылтып айтты

7. Қарлығаш тамылжыта ән салғанда тірішілікте қандай құбылыс болды?

А) құстар зерігіп кетті

В) құстар бойларына күш алды

С) жүректері тебіренеді

Д) құстардың бір-біріне мейірі артады

Е) құстардың жеккөрініші оянады

8. – Апыр-ай, мынау не еткен ғажап ән! Даланың мөлдір шығы, жұпар иісті шөбі, таңғы саф ауасы тұнық әуенмен тербеліп, көкірегімді кеңітті-ау! – деп бұлбұл кім ән салғанда тамсанды?

А) қарылғаш

В) көкек

С) бүркіт

Д) шымшық

Е) бозторғай

9. Автордың айтпақ ойын ашатын мақал-мәтел:

А) Боранды күні ит пен бала құтырады.

В) Білім басы - бейнет, соңы - зейнет.

С) Ана тілің алпыс тілге татиды.

Д) Жұт жеті ағайынды, жиенім сегіз.

Е) Туған жердің тасы да таныс

10. Мәтіндегі негізгі түйінді ой

А) құстарды ән салуы, жер әлемнің гүлденуі

В) бозторғайдың өз тілінде ән салуы, ешкімге ұқсамай өз жолымен жүруі

С) бүркіттің мықтылығы, бозторғаймен жолығуы

Д) бұлбұлдың әні

Е) қарылғаштың кетуі

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Жаңа етік

Сенбіден жексенбіге қараған түні қар мол жауды. Таңертең ерте тұрған Қорғанбек терезеден сыртқа көз салды. Айнала аппақ-ау, шіркін! Ағаштың бұтақтары иілген. Үйдің жанындағы электр бағанасы төбесіне ақ ұлпалы бөрік киген.

– Қандай керемет, ата! – деп кеудесіне сыймаған таңданысын Қорғанбек дауыстай айтты.

– Биыл қыс ертерек түсті-ау. Қорғанбекке қысқы аяқ киім де алмаған ек, – деді мамасы ренішті көңілмен.

– Онысы несі түге. Бүгін күн жексенбі. Мектепте демалыс. Базарға барып, таңдап, тәуір бір етікті сатып әкеліңдер, – деп папасы мен мамасына ақыл сала сөйледі.

Қорғанбек үйде қалды. Атасы отын жарды. Майдаланған ағашты Қорғанбек үйге тасыды. Екеулеп пеш жақты. Үй-іші демде-ақ ысыды. Аязға жаурап-ақ қалған екен, жылы бөлмеде Қорғанбектің беті алаулап қызара түсті.

– Күн суық ә, ата, – деді Қорғанбек малдас құрып отырған атасының оң аяғын баса түсіп.

– Ә, қардың ызғары болады да, тәйірі. Әр нәрсенің уақытында болғаны дұрыс, – деп атасы қыстың түскеніне риза пейіл танытты.

– Аспаннан қар емес, нан жауып тұр, балам, – деп Қорғанбекті барқыт шапанының етегімен орап алды.

«Қар емес, нан жауып тұр» дегені несі, деп сұрамақ еді, атасы күмәнді ойын сейілтті.

– Қар мол жауса, көктемде бидай бітік өседі. Мақта қырманы берекелі болады. Мал жем-шөптен тарықпайды. Бұның бәрі ел-жұрттың наны емей, немене!

Атасы екеуі үйді жылытып, есік-терезелердегі саңылауларды бітеп болғаниша, мамасы мен папасы келді. Қолдарындағы себет іші топ-томпақ.

Ішке кіре салысымен:

– Қорғанбекке етік алдық, – деп мамасы қуана тіл қатты.

Қорғанбек себет ішіндегі ораулы қағазды біртіндеп жазды. Көзіне жып-жылтыр, қоңыр түсті, табаны қалың етік түсті. Демде жіп бауын босатып, аяғына өлшеп көрді. Өзіне құйып қойғандай. Бөлме ішінде ерсілік қарсылы жүріп көрді. Етігі әдемі, әрі жеңіл екен. Өзі емес, бәтеңкесі қозғалып жүргендей.

– Ата, мен қатты қуанып тұрмын, – деді Қорғанбек бір кезде жүзі бал-бұл жанып.

Әрине, түсінемін, балам, – деді атасы.

– Осы Қорғанбек қызық. Аяқ киімге де қатты қуана ма екен?

– Қорғанбек дұрыс айтады. Ілгерідегілер айтқан екен: «Дүние тапсаң, балаңды киіндір. Меккеге барғандай әсерде болады» деп. Мінеки, дәл осы жәйтті Қорғанбек балам басынан кешті. Жаңа етік балаға қуаныш сыйлады.

Бөлме ішіндегілер осы сәтте Қорғанбектің қуанышына түгелдей ортақтасқан болатын.

11. «Аспаннан қар емес, нан жауды» - деп атасы не жайлы айтты?

- A) қар қалың жауса, күреп көп тамақ ішесің
- B) қар жұқа жауғаны туралы
- C) қардың астында қалған астықты жинау керек дегені
- D) қар қалың жауса жер тынығады, егін бітік өседі
- E) қар жауса үйге нан пісіреді

12. Атаның келіні мен ұлына айтқан өсиеті:

- A) Қар мол жауса, көктемде бидай бітік өседі. Мақта қырманы берекелі болады.
- B) Қыс қамыңды жаз ойла...
- C) Дүние тапсаң, балаңды киіндір. Меккеге барғандай әсерде болады
- D) Адам болатын бала — ағайыншыл, Бай болатын бала — айырбасшыл.
- E) Байлық еритін мұз...

13. Мәтіннің мағынасына сай мақал-мәтел:

- A) Қартты бар үйдің қазынасы бар.
- B) Ата-ананың қадірін балалы болғанда білерсің.
- C) Қыстың қамын жаз ойла.
- D) Етік жамағанды көрдік,
Тақия жамағанды көрмедік.
- E) Ағайын — алтау, ана — біреу.

14. Мәтіндегі жаңа етік арқылы автор отбасындағы қандай көріністі көрсетпекші?

- A) қалың қардың жауып тұруы

- В) қарияның бала тәрбиесіндегі рөлінің маңыздылығын
 - С) жаңа етік келіп немересі қуануын
 - Д) әке-шешесінің атасына қарауы
 - Е) Қорғанбектің қуануы
15. Мәтіндегі негізгі түйінді ой
- А) Қорғанбектің етік алуы
 - В) Қорғанбек пен атасы қар тазалауы
 - С) Қорғанбектің әке-шешесінің базарға баруы
 - Д) Қорғанбектің атасының ақылы
 - Е) Қорғанбектің еркелігі

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Сиқырлы жүзік

Бір кедей күні бойы жұмыс істеп, қатты шаршайды. Бір арша ағашын әрең кесіп жерге құлатқанда, жоғарғы жағынан екі жұмыртқа домалап түседі де, жарылып қалады. Біріншісінен бүркіттің балапаны шығады да, лезде өсіп, адам бойымен бірдей болады. Екінші жұмыртқа жарылып, одан алтын жүзік шығады.

Бүркіт қанатын қағып-қағып қалады да, кедейге:

- Ей, адам ұлы! Сен мені құтқардың. Мен саған мынау алтын жүзікті сыйлаймын. Бұл – сиқырлы жүзік. Бірақ жүзіктен өміріңде бір-ақ тілек тілейсің. Тілегің орындалған соң жүзігің сиқырын жоғалтып, жәй жүзікке айналады. Сондықтан тілегіңді айтпастан бұрын жақсылап ойлан. Әйтпесе кейін өкініп жүресің, – дейді. Осыны айтып, бүркіт ұшып кетеді. Егінші қуаныштан жүрегі жарылардай боп үйіне қайтады. Жолда зергердің дүкеніне соғып, зергерден өз қолындағы жүзіктің қанша тұратынын сұрайды. Зергер: – Екі алтындай болатын шығар, – дейді. Кедей қарқылдап күліп жіберіп, бұл жүзіктің сиқырлы екенін, оған ешбір баға жетпейтінін айтады. Зергер қара жүректі, арам адам еді. Ол кедейді қоярда-қоймай қонаққа шақырады. Үйінде ұйықтап жатқан жерінде егіншінің жүзігін ұрлап алып, соған ұқсас жәй жүзікті салып қояды. Келесі күні кедей байгүс жөніне кетеді, зергер есік-терезесін мықтап бекітіп алып:

- Жүз мың алтыным болса, – деуі мұң екен, үстіне алтындар жауа бастайды. Зергер жанталасып, арлы-берлі қаша бастайды, бірақ есікті аша алмайды. Дүниеқоңыз зергер алтынға көміліп өледі, алтындарын көршілері бөлісіп алады. Ал қарапайым егінші болса өзінің адал еңбегімен бақытты өмір сүріпті.

16. Кедей жігіт алтын жүзікті қайдан алады?

- А) жұмыртқа ішінен
- В) жолдан
- С) зергерден ұрлап алады
- Д) әйелінің жүзігі
- Е) таудың басынан тауып алады

17. Зергер сиқырлы жүзікті қанша алтынға бағалайды?

- А) төрт алтынға
- В) жеті алтынға
- С) жүз мың алтынға
- Д) он алтынға

Е) екі алтынға

18. Алтын көрсе періште жолдан таяды. Кімнің іс-әрекетіне байланысты айтылған?

- A) жүзікті тауып алған кедейдің
- B) сиқырлы жүзік екенін айтқан бүркіттің
- C) кедей жігітті алдаған зергердің арам ісі
- D) зергердің көршілерінің алтынды алуы
- E) кедей жігіттің сиқырылы жүзікті сатуы

19. Зергер жігітті неге үйіне қонаққа шақырды?

- A) дос болу үшін
- B) зергерлік ұйым жасауға
- C) жұмысқа алу үшін
- D) жүзікті алып қалу үшін
- E) ақша беру үшін

20. Мәтіннің негізгі түйінді ойын білдіретін сөзді табыңыз

- A) бүркіт
- B) ағаш
- C) кедейшілік
- D) дүниеқоңыздық
- E) жүзік

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Қ. И. Сәтбаевтың есебі бойынша көне заманда Жезқазғанда өндірілген бір миллион тонна кеннен қорытылған мыстың мөлшері:

- A) 50 мың тонна
- B) 300 мың тонна
- C) 200 мың тонна
- D) 250 мың тонна
- E) 100 мың тонна

2. Қыпшақтардың этникалық құрамы қалыптаса бастады:

- A) XIV-XV ғғ
- B) XI ғ
- C) IX ғ
- D) XIII ғ
- E) VII- VIII ғғ

3. XIII ғасырдың II жартысында кірпіш күйдіру кәсібі дамыған аймақ:

- A) Жетісу бойындағы қалаларда
- B) Сырдария бойындағы қалаларда
- C) Есіл өзені бойындағы қалаларда
- D) Ертіс өзені бойындағы қалаларда
- E) Тобыл өзені бойындағы қалаларда

4. Моғолстан ханы Жетісу мен Ыстық көлдің маңындағы жерлерді басып алу үшін Қазақ хандығына қарсы үлкен соғыс бастаған кезең:

- A) XVII ғасырдың басы
- B) XVI ғасырдың I жартысы
- C) XVI ғасырдың 50-60 жылдары
- D) XVI ғасырдың 70 жылдары
- E) XVI ғасырдың 30 жылдары

5. Орта жүз құрамына кірген рудың атауы:

- A) ысты
- B) жаппас
- C) беріш
- D) керей
- E) шанышқылы

6. Ғарыш пен жердің, күн мен айдың, жұлдыздардың қайдан шыққандығы туралы жазылған аңыз:

- A) «Жерден шыққан Желім батыр»
- B) «Темірқазық пен Жетіқарақшы»
- C) «Кодекс куманикус»
- D) «Құламерген»
- E) «Жоямерген»

7. Мұхаммед Хайдар Қазақ хандығы қай жылдары құрылды деп есептейді?

- A) 1465-1466 ж.ж.
- B) 1435-1439 ж.ж.
- C) 1455-1456 ж.ж.
- D) 1445-1446 ж.ж.
- E) 1475-1476 ж.ж.

8. 1694 жылы I Петрмен елші Аталықов арқылы сауда байланысын дамытуға келісім жасаған хан:

- A) Тәуке
- B) Қасым
- C) Есім
- D) Тәуекел
- E) Хақназар

9. Тәуке өлгеннен кейін, оның мирасқоры:

- A) Сәмеке
- B) Әбілқайыр
- C) Қайып
- D) Әбілмәмбет
- E) Абылай

10. 1740 жылы Кіші Жүздің шекарасына қауіп төндірген мемлекет:

- A) Хиуа хандығы
- B) Қытай
- C) Жоңғария
- D) Моғолстан
- E) Парсы

11. 1868-1869 жылдардағы Орал, Торғай көтерілісін жаншуға жіберген жазалаушы отрядты басқарған подполковник:

- A) Пономарев
- B) Геке
- C) Смирнов
- D) Рукин
- E) Колпаков

12. 1867-1868 жылғы «Ережелер» бойынша сот жүйесінің ең төменгі буыны – билер мен қазылар сотын бекіткен

- A) Әскери губернатор
- B) Генерал-губернатор
- C) Болыс старшыны

D) Аға сұлтан

E) Ауыл старшыны

13. XIX ғасырдың 50-60 жылдары Орта Азия үшін Ресейдің басты бәсекелесі

A) Швеция

B) Түркия

C) Қытай

D) Англия

E) Франция

14. Шоқан Уәлиханов Г. X. Гасфорттың экспедициясына қатысты:

A) 1854 жылы

B) 1855 жылы

C) 1857 жылы

D) 1858 жылы

E) 1859 жылы

15. 1813 жылы әскери училище ашылған қала:

A) Орынбор

B) Омбы

C) Томск

D) Тюмень

E) Иркутск

16. 1905 жылдан бастап бой көрсеткен алаш қозғалысының қайта жанданған уақыты:

A) Бірінші дүниежүзілік соғыс басталғанда

B) Қазақ КСР-і құрылғаннан кейін

C) Азамат соғысынан кейін

D) Қазақ АКСР-і құрылғаннан кейін

E) Ақпан революциясынан кейін

17. 1920 жылы 4 қазанда қазақ кеңестік мемлекеттілігін құрудың негізгі қағидалары анықталған құжат:

A) Қазақ АКСР азаматтарының құқықтары

B) Қазақ АКСР-інің Конституциясы

C) Қазақ АКСР еңбекшілері құқықтарының Декларациясы

D) Қазақ АКСР халықтарының құқықтар Кодексі

E) ҚР Конституциясы

18. Кеңес Одағының батыры Т.Тоқтаровтың ерлігі:

A) Рейхстагқа Жеңіс туын тікті

B) Жеке өзі 37 ұшақты атып түсірді

C) Шетелдердегі қарсыласу қозғалысына қатысты

D) Неміс бөлімінің штабына басып кіріп, 5 неміс офицерінің көзін жойды

E) Фашистердің 5 танкісін, «Фердинанд» зеңбірегін жойды

19. 1972 жылы салынған электр станциясы:

A) Өскемен

B) Атырау

C) Павлодар

D) Қапшағай

E) Жамбыл

20. 1960 жылы «Жас тұлпар» ұйымының ұйымдастырушысы:

A) F.Мұстафин

- В) Қ.Мырзалиев
 С) Т.Молдағалиев
 D) Ғ.Мүсірепов
 E) М.Әуезов

МАТЕМАТИКА

1. Бөлшекті қысқартыңыз: $\frac{a^6 - a^4}{a^4 - a^2}$

- A) a
 B) 3a
 C) a³
 D) a² - a
 E) a²

2. Теңдеулер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x^2y + xy^2 = 30 \\ \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{5}{6} \end{cases}$$

- A) (2;3); (3;2)
 B) (2;3); (3;2); (-6;1); (1;-6)
 C) (2;3); (-6;1); (-6; -1)
 D) (3;2); (1;-6); (-3;-2)
 E) (1;-6); (-6;1)

3. Қандай натурал санды 30%-ке арттырғанда 9-ға артады?

- A) 18
 B) 30
 C) 90
 D) 240
 E) 300

4.
$$\begin{cases} 3^{x+y} = 27 \\ 3^{y-x+3} = 81 \end{cases}$$
 теңдеулер жүйесінің шешімі $(x_0; y_0)$ болса, $3^{x_0} + 3^{y_0}$ мәні

неге тең?

- A) 2
 B) 9
 C) 12
 D) 3
 E) 1

5. Өрнектің мәнін табыңыз: $\log_4 \log_3 81$

- A) 4
 B) 1
 C) 0
 D) 3
 E) -1

6. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} x > 0 \\ 4x^2 + 5x - 6 > 0 \end{cases}$$

- A) (-3; 1,5).
 B) (2; 5).
 C) (-1; 0,25).

D) $(0,75; +\infty)$.

E) $(1; -3)$.

7. Теңсіздікті шешіңіз: $\log_{\frac{1}{3}} x < \log_x 3 - \frac{5}{2}$.

A) $(\sqrt{3}; +\infty)$.

B) $(1; +\infty)$.

C) $(1; \sqrt{3}) \cup (9; +\infty)$.

D) $(1; 9)$.

E) $(\sqrt{3}; 9)$.

8. $\sqrt[3]{x+2} + 3\sqrt[6]{x+2} = 4$ теңдеудің түбірлері жатқан аралықты көрсетіңіз:

A) $[-1; 2)$

B) $[1; 3]$

C) $(-1; 6)$

D) $(-1; 8)$

E) \emptyset

9. Өрнекті ықшамдаңыз: $\cos 2\alpha + \operatorname{tg} \alpha \cdot \sin 2\alpha$.

A) 2.

B) $\sin 2\alpha$.

C) $1 (\alpha \neq \frac{\pi}{2} + n\pi)$.

D) $\cos 2\alpha$.

E) $1 + \operatorname{tg} \alpha$.

10. Теңдеуді шешіңіз: $1 + \cos x = \operatorname{ctg} \frac{x}{2}$.

A) $\frac{\pi}{2} + 2\pi n, \pi + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.

B) $\frac{\pi}{6} + \pi n, \pi + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.

C) $\frac{\pi}{6} + 2\pi n, \frac{\pi n}{2}, n \in \mathbb{Z}$.

D) $\frac{2\pi n}{7}, \pi + 2\pi n, n \in \mathbb{Z}$.

E) $\pi + 2\pi n, \frac{\pi n}{3}, n \in \mathbb{Z}$.

11. Теңсіздікті шешіңіз: $\sqrt{3} \operatorname{tg} 2x < 1$

A) $\left(-\frac{\pi}{4} + \frac{\pi n}{2}; \frac{\pi}{12} + \frac{\pi n}{2}\right), n \in \mathbb{Z}$

B) $\left(-\pi + \frac{\pi n}{2}; \frac{\pi}{6} + \frac{\pi n}{2}\right), n \in \mathbb{Z}$

C) $\left(-\frac{\pi}{4} + \frac{\pi n}{4}; \frac{\pi}{6} + \frac{\pi n}{4}\right), n \in \mathbb{Z}$

D) $\left(-\frac{\pi}{4} + 2\pi n; \frac{\pi}{12} + 2\pi n\right), n \in \mathbb{Z}$

$$E) \left(-\pi + 2\pi n; \frac{\pi}{3} + 2\pi n \right), n \in Z$$

12. Арифметикалық прогрессияда $\begin{cases} a_7 - a_3 = 16, \\ a_4 + a_1 = 26 \end{cases}$ болса, $a_8 - a_3$ табыңыз

- A) 38
- B) 98
- C) 50
- D) 20
- E) 16

13. $y = \frac{\sqrt{4 - 3x - x^2}}{x^2 + 4x}$ - функциясының анықталу облысына тиісті бүтін

сандар саны:

- A) 6
- B) 5
- C) 3
- D) 4
- E) 7

14. $y = x \cdot e^x$ функциясының графигінен оған жүргізілген жанаманың көлбеулік бұрышының тангенсі нөлге тең болатын нүктелерді табыңыз.

- A) $(-1; 0)$.
- B) $(-1; \frac{1}{e})$.
- C) $(-\frac{1}{e}; 1)$.
- D) $(-1; -\frac{1}{e})$.
- E) $(-1; 1)$.

15. Берілген қисықтармен шектелген фигураның ауданын табыңыз: $y = x^2 - 4x + 3$, $y = x - 3$

- A) $1\frac{2}{3}$
- B) $\frac{1}{6}$
- C) $\frac{1}{3}$
- D) $\frac{5}{6}$
- E) 1

16. Шеңберден тыс жатқан нүкте арқылы шеңберге 32° бұрыш жасайтын екі қиюшы жүргізілген. Шеңбердің осы бұрыштың қабырғаларының арасында шектелген үлкен доғасы 100° тең. Кіші доғаны табыңыз.

- A) 68°
- B) 24°
- C) 48°
- D) 36°
- E) 92°

17. Конустың биіктігі мен жасаушысының арасындағы бұрыш 30° -қа тең. Конустың көлемін табу керек, егер оның жасаушысы 12 см-ге тең болса.

- A) $60\sqrt{5} \pi \text{ см}^3$.
- B) $72\sqrt{3} \pi \text{ см}^3$.
- C) $80\pi \text{ см}^3$.
- D) $72\sqrt{2} \pi \text{ см}^3$.
- E) $72\pi \text{ см}^3$.

18. MABCD дұрыс төртбұрышты пирамиданың MO биіктігі 4-ке, ал бүйір қыры 8-ге тең $\overline{MO} \cdot \overline{MC}$ скаляр көбейтіндісін табыңыз:

- A) 8
- B) 16
- C) 12
- D) 24
- E) 20

19. Есептеңіз: $\frac{1+3+3^2+\dots+3^9}{3^{10}-1}$

- A) 3^{10}
- B) 3
- C) 0,5
- D) 0
- E) 3^2

20. x-ті табыңыз: $\frac{\frac{2}{3} : 1\frac{1}{3}}{0,8x - 2,8} = \frac{3 : \frac{3}{4}}{26,1 - 3,3x}$.

- A) 38,8.
- B) 15.
- C) 28,8.
- D) 5,1.
- E) 5.

21. $12 \cdot (11-1) \cdot (11^2+1) \cdot (11^4+1) \cdot (11^8+1) + 1$ өрнегі:

- A) Жұп сан
- B) Тақ сан
- C) $12 \cdot 11^{16}$ -не тең
- D) Жай сан
- E) 11^{16} -не тең
- F) Иррационал сан
- G) $12 \cdot 11^8$ -не тең
- H) 11^8 -не тең

22. Теплоход 9 км көлмен және 20 км өзен ағысымен барлығы 1 сағат жүрді. Егер өзен ағысының жылдамдығы 3 км/сағ болса, онда:

- A) теплоходтың көлмен жүретін жылдамдығы 28 км/сағ
- B) теплоходтың көлмен жүретін жылдамдығы 30 км/сағ
- C) өзен ағысының жылдамдығы 5 км/сағ
- D) өзен ағысының жылдамдығы 3 км/сағ
- E) өзен ағысының жылдамдығы 4 км/сағ
- F) теплоходтың өзен ағысымен жүретін жылдамдығы 30 км/сағ

G) теплоходтың көлмен жүретін жылдамдығы 27 км/сағ

H) теплоходтың өзен ағысымен жүретін жылдамдығы 35 км/сағ

23. $\frac{1}{3^x + 6} \leq \frac{1}{3^{x+1}}$ теңсіздігінің:

A) Шешімі $x \in (1; +\infty)$

B) Ең кіші шешімі $x = 0$

C) Шешімі $x \in (-\infty; 1)$

D) Ең үлкен шешімі $x = 1$

E) Ең кіші шешімі жоқ

F) Шешімі $x \in (-\infty; 1]$

G) Ең үлкен шешімі $x = 0$

H) Ең кіші шешімі $x = 1$

24. $\begin{cases} \log_6 x + \log_6 y = 2 \\ x + y = 13 \end{cases}$ жүйенің шешімі $(x; y)$ болса, онда:

A) $xy = 63$

B) $x + y + xy = 34$

C) $x^2 + y^2 = 79$

D) $|x - y| = 5$

E) $x^2 + y^2 = 97$

F) $(8; 5), (5; 8)$ – жүйе шешімі

G) $xy = 36$

H) $xy = 20$

25. $0,5x - 3 < 2x - 1$ теңсіздігінің шешіміне кіретін интервал

A) $\left(-1\frac{1}{3}; 6\right)$

B) $\left(-1\frac{1}{3}; 0\right)$

C) $\left(-\infty; -1\frac{1}{3}\right)$

D) $\left(-\infty; -1\frac{1}{3}\right]$

E) $\left[-1\frac{1}{3}; 0\right)$

F) $(-\infty; -2015]$

G) $\left[-1\frac{1}{3}; 6\right)$

H) $(0; 2015)$

26. Шешімдері $(-1; 2) \cup (3; +\infty)$ болатын теңсіздіктерді көрсетіңіз:

A) $(2^x - 16) \cdot (x^2 - 5x + 6) > 0$

B) $x - 6 + \frac{12}{x+1} > 0$

C) $(x^2 + 4x + 3)(3^x - 27) < 0$

D) $(x - 4)(2^x - 4) > 0$

E) $(x^2 - 3x + 2)(x - 5) > 0$

F) $(2^x - 4) \cdot (x^2 - 2x - 3) > 0$

G) $\frac{x^2 - x - 2}{x - 3} > 0$

H) $(3^x - 9)(2^x - 4) < 0$

27. $-\cos 15\alpha$ - ға тең өрнектерді көрсетіңіз:

A) $\sin 10\alpha \cdot \sin 5\alpha - \cos 10\alpha \cdot \cos 5\alpha$

B) $\cos 10\alpha \cdot \sin 5\alpha + \cos 10\alpha \cdot \sin 5\alpha$

C) $-\sin 10\alpha \cdot \cos 5\alpha - \cos 10\alpha \cdot \sin 5\alpha$

D) $\cos 20\alpha \cdot \cos 5\alpha + \sin 20\alpha \cdot \sin 5\alpha$

E) $-\sin 20\alpha \cdot \sin 5\alpha - \cos 20\alpha \cdot \cos 5\alpha$

F) $\sin 20\alpha \cdot \sin 5\alpha - \cos 20\alpha \cdot \cos 5\alpha$

G) $\sin 7\alpha \cdot \sin 8\alpha - \cos 7\alpha \cdot \cos 8\alpha$

H) $-\sin 7\alpha \cdot \cos 8\alpha + \cos 7\alpha \cdot \sin 8\alpha$

28. $f(x) = x^3 - 7ax + 18$, мұндағы $f(3) = 3$. $f(1)$, $f(2)$, $f(3)$ мәндерін нұсқалардан көрсетіңіз:

A) 3

B) 6

C) 5

D) -2

E) -5

F) -3

G) 8

H) 4

29. $f(x) = \sqrt{kx - 3}$ k параметрін өзгертіп, функцияның туындысын табыңыз.

Дұрыс нұсқаны көрсетіңіз.

A) $k = 4; f'(x) = \frac{4}{4x - 3}$

B) $k = 9; f'(x) = \frac{9}{9x - 3}$

C) $k = 9; f'(x) = \frac{9}{\sqrt{9x - 3}}$

D) $k = 9; f'(x) = \frac{9}{2\sqrt{9x - 3}}$

E) $k = 18; f'(x) = \frac{9}{\sqrt{18x - 3}}$

F) $k = 18; f'(x) = \frac{18}{18x - 3}$

G) $k = 18; f'(x) = \frac{18}{\sqrt{18x - 3}}$

H) $k = 4; f'(x) = \frac{2}{\sqrt{4x - 3}}$

30. Квадраттың периметрі 48 см. Квадраттың диагоналінің мәні орналасқан аралықты анықтаңыз.

- A) [1;19]
- B) (0;10)
- C) [1;25]
- D) [1;12]
- E) (1;15)
- F) (1;10]
- G) (10;12)
- H) (0;12)

ФИЗИКА

1. Материялық нүкте жолдың бірінші жартысын v_1 жылдамдықпен, ал екінші жартысын v_2 жылдамдықпен жүріп өтеді. Нүктенің жолдың барлық бойындағы орташа жылдамдығы

- A) $\frac{2(g_1 - g_2)}{g_1 + g_2}$
- B) $\frac{g_1 \cdot g_2}{g_1 + g_2}$
- C) $\frac{g_1}{g_2}$
- D) $2 \frac{g_1 \cdot g_2}{g_1 + g_2}$
- E) $\frac{g_1 + g_2}{2}$

2. Тыныштықта тұрған дене жарылып, массалары m_1 және m_2 бөлшектер болып ұшты. Егер $\frac{m_1}{m_2} = \frac{2}{3}$ болса, онда олардың $\frac{g_1}{g_2}$ жылдамдықтарының

қатынасы

- A) 1.
- B) 5.
- C) 6.
- D) $\frac{3}{2}$.
- E) $\frac{2}{3}$.

3. Массасы $6,6 \cdot 10^3$ т ғарыш кемесі $8 \cdot 10^3$ м/с жылдамдықпен қозғалғанда, оның кинетикалық энергиясы

- A) $6 \cdot 10^{14}$ Дж.
- B) $2 \cdot 10^{14}$ Дж.
- C) $4 \cdot 10^{14}$ Дж.
- D) $5 \cdot 10^{14}$ Дж.
- E) $3 \cdot 10^{14}$ Дж.

4. Массасы m дене \vec{g} -жылдамдықпен қозғалуда. Дененің импульсі

- A) $\frac{m \cdot \vec{g}^2}{2}$.

B) $\frac{m \cdot g^2}{2}$.

C) $m \cdot \vec{g}$.

D) $\frac{m \cdot g}{2}$.

E) $m \cdot g^2$.

5. 1173К-ге Цельсий шкаласында сәйкес келетін температура мәні:

A) 1173°C

B) 900°C

C) 7000°C

D) 800°C

E) 1000°C

6. Бір атомды идеал газдың температурасы 27°C болғанда ішкі энергиясы 15кДж болса, газдағы зат мөлшері ($R = 8,31$ Дж/К·моль)

A) 1 моль

B) 2 моль

C) 3 моль

D) 5 моль

E) 4 моль

7. q_1 және q_2 нүктелік зарядтар бір-бірінен r қашықтықта орналасқан. Егер ара қашықтықты $\Delta r = 50$ см-ге азайтса, онда олардың әсерлесу күші 2 есе артады. Сонда r арақашықтығы

A) $\approx 2,4$ м.

B) $\approx 0,73$ м.

C) $\approx 1,3$ м.

D) $\approx 1,7$ м.

E) $\approx 0,9$ м.

8. Екі өткізгіш тізбектей қосқанда 54 Ом, ал параллель қосқанда 12 Ом кедергі береді. Әрқайсысының кедергісі.

A) 38 Ом; 16 Ом.

B) 18 Ом; 9 Ом.

C) 36 Ом; 18 Ом.

D) 28 Ом; 10 Ом.

E) 9 Ом; 6 Ом.

9. Индуктивтілігі 2 Гн контурды тесіп өтетін магнит ағыны 4 Вб болса, контурдағы ток күші

A) 10 А

B) 2 А

C) 8 А

D) 4 А

E) 0,5 А

10. Ұзындығы 90 м математикалық маятниктің тербеліс периоды ($g=10$ м/с²)

A) ≈ 19 с.

B) ≈ 2 с.

C) ≈ 3 с.

D) ≈ 9 с.

E) ≈ 1 с.

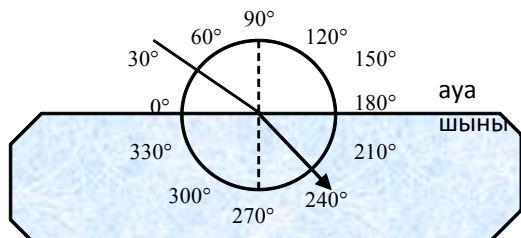
11. Электромагниттік толқын арқылы музыканы, сөзді, яғни дыбысты

қашықтыққа тарату

- A) резонанс
- B) детектрлеу
- C) радиолокация
- D) радиотелефондық байланыс
- E) модуляция

12. Суретте шынының сыну көрсеткішін анықтау тәжірбиесі келтірілген

Шынының сыну көрсеткіші $\left(\sin 30^\circ = 0,5 \quad \sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$,

- A) $2\sqrt{3}$
- B) 0,5
- C) 1,5
- D) $\sqrt{2}$
- E) $\sqrt{3}$

13. Арнайы салыстырмалылық теорияның бір постулатына сәйкес инерциялық санақ жүйесінде бірдей өтетіні

- A) тек қана жылулық құбылыстар.
- B) кез келген физикалық құбылыстар.
- C) тек қана электр құбылыстары.
- D) тек қана оптикалық құбылыстар.
- E) тек қана механикалық құбылыстар.

14. Радиоктивті үлгінің анализі ондағы X элементтің 8 тәулікте 0,8 г-нан 0,2г-ға дейін кемігендігін көрсетті. X элементтің жартылай ыдырау периоды

- A) 8 тәулік.
- B) 4 тәулік.
- C) 0,5 тәулік.
- D) 0,25 тәулік.
- E) 2 тәулік.

15. Қиярды тұздау кезінде ыстық тұз ерітіндісін құяды, себебі

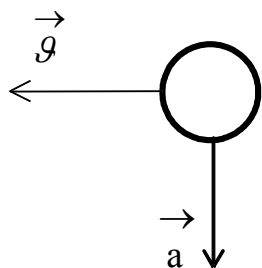
- A) мұздың еруін баяулату үшін
- B) қияр тығыздығын азайту үшін
- C) тұздау процесін баялату үшін
- D) диффузия құбылысы тезірек өту үшін
- E) қияр молекулаларының арақашықтығын азайту үшін

16. Дене ОХ осіне қарама-қарсы 36 км/сағ жылдамдықпен бірқалыпты қозғалады. Бастапқы координатасы 20 м. Дененің 4 с-тан кейінгі координатасы және осы уақытта жүрген жолы

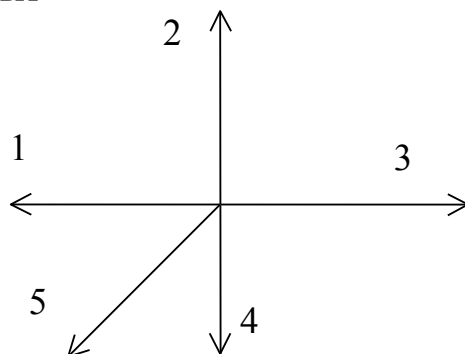
- A) -20 м, 40 м
- B) 60 м, 40 м
- C) -60 м, 30 м
- D) 40 м, 40 м

Е) 20 м, 40 м

17. 1-суретте доптың \vec{g} жылдамдық мен \vec{a} үдеу векторларының бағыттары берілген. 2- суретте допқа түсірілген барлық күштердің тең әсерлі күшінің векторына сәйкес келетін бағыт

1- сурет

2- сурет

- A) 1.
- B) 5.
- C) 3.
- D) 4.
- E) 2.

18. Массасы m қозғалыстағы шар тыныш тұрған массасы $3m$ шарға соғылады. Соқтығысқаннан кейінгі шарлардың ажырау бұрышы 90° және бірінші шардың жылдамдығы $3v$, ал екіншісінікі v . Бірінші шардың

соқтығысқанға дейінгі жылдамдығы $(\cos 45^\circ = \frac{\sqrt{2}}{2})$

- A) $3\sqrt{2}v$.
- B) $2v$.
- C) $3v$.
- D) $6\sqrt{2}v$.
- E) $\sqrt{2}v$.

19. Гармоникалық тербелістің 2 с-тен кейінгі фазасы $\frac{\pi}{6}$, ал 3 с-тен кейінгі

фазасы $\frac{\pi}{2}$ болса, бастапқы фазасы

- A) $-\pi$
- B) $\frac{\pi}{2}$
- C) π
- D) $-\frac{2\pi}{3}$
- E) $-\frac{\pi}{2}$

20. Егер гелий изотопы ядросы үшін байланыс энергиясы $7,7$ МэВ, дейтерий ядросы үшін $2,2$ МэВ болса, мынадай реакция ${}^2_1\text{H} + {}^2_1\text{H} \rightarrow {}^3_2\text{He} + {}^1_0\text{n}$ кезінде

бөлініп шығатын энергия

- A) $12,1$ МэВ.
- B) $5,5$ МэВ.

C) 7,7 МэВ.

D) 9,9 МэВ.

E) 3,3 МэВ.

21. Қайнау температурасындағы массасы 500 г спиртті буландыру үшін қанша жылу мөлшері керек?(900 кДж/кг)

A) 450 кДж

B) 500 кДж

C) 900 кДж

D) 450000 Дж

E) 500000 Дж

F) 900000 Дж

G) 45000 Дж

H) 50000 Дж

22. Өзен бойымен A нүктесінен B нүктесіне дейін $v_1 = 10$ км/сағ, ал кері $v_2 = 16$ км/сағ жылдамдықпен пароход жүреді. Пароходтың орташа $v_{орт}$ жылдамдығы мен өзен ағысының v жылдамдығын анықтаңыз:

A) $v = 4$ м/с

B) $v = 0,41$ м/с

C) $v_{орт} = 12,3$ км/сағ

D) $v_{орт} = 10,3$ км/сағ

E) $v_{орт} = 3,15$ км/сағ

F) $v = 8,3$ м/с

G) $v_{орт} = 6,15$ км/сағ

H) $v = 0,83$ м/с

23. Бірқалыпты төмен түсіп келе жатқан аэростаттан, кері бірқалыпты сол жылдамдықпен көтерілуі үшін балластың қанша m_x массасын лақтыру керек? Аэростаттың балластпен қосқандағы массасы $m = 1600$ кг, көтеру күші $F = 12$ кН. Ауаның $F_{кед}$ кедергі күшін көтерілгенде, түскенде де бірдей деп есептеңіз.

A) 500 кг

B) 900 кг

C) 700 кг

D) 200 кг

E) 600 кг

F) 400 кг

G) 800 кг

H) 100 кг

24. Ауданы $S = 100$ см² цилиндрде поршень астында $T_1 = 273$ К температурада массасы $m = 28$ г азот бар. Цилиндрді $T_2 = 373$ К температураға дейін қыздырады. Егер поршеннің массасы $m = 100$ г болса, онда ол қандай биіктікке көтеріледі? Атмосфералық қысым бірқалыпты

A) 0,02 м

B) 6 м

C) 0,41 м

D) 2 см

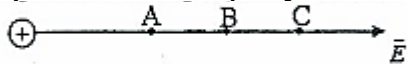
E) 1 см

F) 20 см

G) 4,1 см

H) 41 см

25. Төмендегі суретте оқшауланған нүктелік зарядтың электр өрісінің кернеулік сызығының бойында жатқан үш нүкте көрсетілген. АВ және ВС кесінділерінің ұзындықтары бірдей. А нүктесіндегі кернеулік 36 В/м, С нүктесіндегі кернеулік 9 В/м. В нүктесіндегі кернеулік неге тең?

- A) 20 В/м
 B) 10 В/м
 C) 12 В/м
 D) 14 В/м
 E) 26 В/м
 F) 6 В/м
 G) 36 В/м
 H) 16 В/м
26. Жездің меншікті жылусыйымдылығы 400 Дж/ кг[°]С. Бұл нені сипаттайды?
- A) Массасы 1 кг жезді температурасын 1[°]С-қа өзгерту үшін қажет жылу мөлшері
 B) Массасы 10 кг жезді температурасын 1[°]С-қа өзгерту үшін қажет жылу мөлшері
 C) Массасы 1 г жезді температурасын 1[°]С-қа өзгерту үшін қажет жылу мөлшері
 D) Массасы 1 кг жезді температурасын 10[°]С-қа өзгерту үшін қажет энергия
 E) Массасы 1 г жезді температурасын 1[°]С-қа өзгерту үшін қажет жұмыс істеу қабілеті
 F) Массасы 1 кг жездің толық жанғанда бөлінетін жылу мөлшері
 G) Массасы 10 кг жездің температурасын 1[°]С-қа өзгерту үшін қажет ішкі энергия
 H) Массасы 1 кг жезді балқытуға кеткен жылу мөлшері
27. Егер радиолокатордан импульстің жіберілуі мен оның қайтып оралуы арасында 0,0001 с уақыт өтсе, онда бақыланатын объектіге дейінгі қашықтық неге тең?
- A) 20 км
 B) 30000 м
 C) 30 км
 D) 7500 м
 E) 15 км
 F) 7,5 км
 G) 20000 м
 H) 15000 м
28. Қандай температурада бөлшектердің орташа кинетикалық энергиясы толқын ұзындығы 5 нм рентген сәулесіндегі фотон энергиясына тең болады?
- A) $3,82 \cdot 10^{-3}$ К
 B) $7,12 \cdot 10^3$ К
 C) $1,91 \cdot 10^9$ К
 D) $7,53 \cdot 10^3$ К
 E) $3,82 \cdot 10^9$ К
 F) $1,91 \cdot 10^6$ К

G) $6,91 \cdot 10^{-6}$ КH) $1,91 \cdot 10^{-6}$ К

29. Егер массасы 1кг зат мөлшерін 20°C тан 70°C -қа дейін қыздыруға 12500

Дж жылу жұмсалса, бұл қандай зат?

A) Алтын

B) Болат

C) Сынап

D) Қорғасын

E) Қалайы

F) Күміс

G) Жез

H) Шойын

30. Термометр 343 К шкаласын көрсетіп тұр. Ол Цельсий және Фаренгейт

шкалаларында нешеге тең болады?

A) 616°C B) 70°C C) 53°F D) 158°F E) 155°F F) 58°F G) $63,4^{\circ}\text{C}$ H) 77°C

ХИМИЯ

1. Заттың құрамын химиялық таңбалар және индекстер көмегімен шартты түрде жазу

A) Химиялық формула

B) Термохимиялық теңдеу

C) Салыстырмалы молекулалық масса

D) Мольдік масса

E) Химиялық теңдеу

2. Электрондық формуласы $1s^22s^22p^63s^1$ болатын металл

A) калий

B) кальций

C) натрий

D) литий

E) рубидий

3. Натрий хлоридіндегі байланыс

A) иондық

B) ковалентті полюсті

C) коваленті полюссіз

D) сутектік

E) металдық

4. Температураны төмендеткенде тепе-теңдік күйдегі жүйенің тепе-теңдігі ...

A) әрекеттесуші заттар реакциясы жағына ығысады.

B) жылу сіңіре жүретін реакция жағына ығысады.

C) газ молекулалары санының азаю реакциясы жағына ығысады.

D) жылу бөле жүретін реакция жағына ығысады.

E) газ молекулалары санының көбею реакциясы жағына ығысады.

5. Бейтарап орта көрсететін тұз ерітіндісі

- A) натрий нитраты.
- B) мыс (II) нитраты.
- C) алюминий нитраты.
- D) күміс нитраты.
- E) аммоний нитраты.

6. Мына реакция нәтижесінде сутек бөлініп шығады

- A) $Zn + HCl \rightarrow$
- B) $Ag + HCl \rightarrow$
- C) $Pt + HCl \rightarrow$
- D) $Hg + HCl \rightarrow$
- E) $Cu + HCl \rightarrow$

7. Бромның судағы ерітіндісі

- A) хлор суы
- B) хлорсутек
- C) әк суы
- D) бромды су
- E) дистильденген су

8. Лакмустың түсін көк түске айналдыратын тұз ерітіндісі

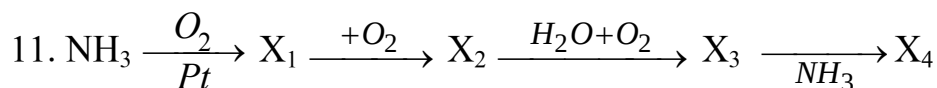
- A) калий хлориді
- B) барий нитраты
- C) кальций сульфаты
- D) алюминий бромиді
- E) натрий сульфиді

9. Табиғатта кездесетін хлордың қосылысы:

- A) $KClO$
- B) $NaCl$
- C) $KClO_3$
- D) $Mg(OH)Cl$
- E) HCl

10. Концентрлі күкірт қышқылы натриймен әрекеттескенде H_2S түзілетін болса, теңдеуіндегі коэффициенттер қосындысы:

- A) 22
- B) 26
- C) 20
- D) 23
- E) 24

тізбегі бойынша 224 л аммиактан алынатын X_4 затының массасы (қ.ж.)

- A) 800 г
- B) 85 г
- C) 80 г
- D) 160 г
- E) 17 г

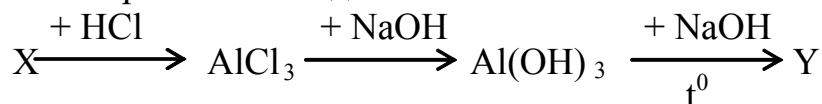
12. Реакцияда осы заттармен кремний – тотықсыздандырғыш болады

- A) H_2, Ca
- B) Al, CuO

C) C, Mg

D) H₂, O₂E) O₂, C

13. Өзгеріс схемасындағы X және Y-ке сәйкес заттар

A) Al; NaH₂AlO₃B) Al; Na₂HAlO₃C) Ca; Na₂SO₄D) Al; NaAlO₂E) Ba; NaAlO₂

14. Натрий метаалюминатындағы алюминийдің массалық үлесі:

A) 40,1%

B) 33,3%

C) 29,8%

D) 30,6%

E) 32,9%

15. Натрий гидроксиді ерітіндісінде еритін қосылыс:

A) NO

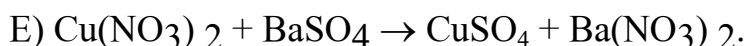
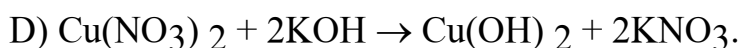
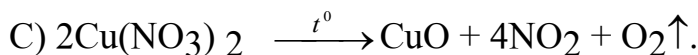
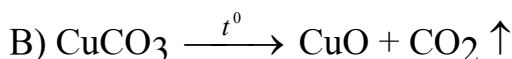
B) CaO

C) BeO

D) MgO

E) BaO

16. Мыс (II) нитратын мыс (II) карбонатының қоспасынан тазартуының қарапайым әдісі:

17. Бром суы арқылы ацетиленді өткізгенде 519 г 1,1,2,2 – тетрабромэтан түзілді. Реакцияға қатынасқан ацетиленнің (қ.ж) көлемі

A) 5,6 л

B) 33,6 л

C) 22,4 л

D) 44,8 л

E) 11,2 л

18. Егер сабында 83,4 % натрий пальмитаты бар болса, массасы 100 г бір кесек иіс сабын алу үшін глицериннің үшпальмитаты күйіндегі майдың қажет массасы:

A) 76,5 г

B) 75,5 г

C) 48,5 г

D) 80,6 г

E) 75,0 г

19. 200 г нитробензолдан 130 г анилин алынды. Өнімнің шығымы:

- A) 57 %
- B) 77 %
- C) 86 %
- D) 66 %
- E) 44 %

20. Берілген сызбанұсқадағы А заты: $\text{CH}_4 \xrightarrow{1500^\circ} \text{X} \xrightarrow{\text{KMnO}_4} \text{A}$

- A) янтарь қышқылы
- B) этил спирті
- C) сірке қышқылы
- D) қымыздық қышқылы
- E) пропион қышқылы

21. H_2 мен CH_4 -тен тұратын қоспаның 4 мольде 17 моль атомдар бар.

Қоспадағы әр компоненттің мөлшерін табыңыз.

- A) 1 моль H_2 және 2 моль CH_4
- B) 1 моль H_2 және 1 моль CH_4
- C) 3 моль H_2 және 3 моль CH_4
- D) 2 моль H_2 және 2 моль CH_4
- E) 1 моль H_2 және 3 моль CH_4
- F) 2 моль H_2 және 1 моль CH_4
- G) 1,5 моль H_2 және 3 моль CH_4
- H) 3 моль H_2 және 1 моль CH_4

²⁸Si, ²⁹Si және ³⁰Si кремний изотоптарындағы протон мен нейтрон сандары қанша?

- A) 14p, 15 n
- B) 29p, 10 n
- C) 14p, 20 n
- D) 28p, 12 n
- E) 14p, 14 n
- F) 29 p, 18 n
- G) 14p, 18 n
- H) 14p, 16 n

23. Жүруі мүмкін реакциялар:

- A) $\text{Al} + \text{Cl}_2 \rightarrow$
- B) $\text{Au} + \text{Cl}_2 \rightarrow$
- C) $\text{AgCl} + \text{HBr} \rightarrow$
- D) $\text{HCl} + \text{Cu} \rightarrow$
- E) $\text{Cl}_2 + \text{HBr} \rightarrow$
- F) $\text{NaCl}_{(\text{к.})} + \text{H}_2\text{SO}_{4(\text{конц.})} \rightarrow$
- G) $\text{I}_2 + \text{NaCl} \rightarrow$
- H) $\text{SiO}_2 + \text{HCl} \rightarrow$

24. Суда ерігенде сілтілік ортаны түзетіндер:

- A) натрий гипохлориті
- B) натрий нитраты
- C) натрий сульфаты
- D) натрий хлораты
- E) натрий хлориді
- F) натрий сульфиті
- G) натрий сульфиді

H) натрий перхлораты

25. 40 г 20%-ды қант ерітіндісіне 10г қант қосқанда түзілген ерітіндідегі қанттың массалық үлесі:

- A) 18%
- B) 20%
- C) 40%
- D) 36%
- E) 25%
- F) 24%
- G) 10 %
- H) 15%

26. Концентрлі күкірт қышқылымен әрекеттеседі:

- A) NO
- B) SiO₂
- C) Fe
- D) S
- E) Cr
- F) C
- G) Hg
- H) Au

27. Галогендерге тән емес тұжырымдар:

- A) екі атомды молекулалар түрде болады
- B) барлығы фреонді өндіргенде жұмсалынады
- C) металеместер
- D) көміртекпен әрекеттесіп қышқылдарды түзеді
- E) бөлме температурасында олардың барлығы сұйықтық заттар
- F) табиғатта олардың ешқайсысы атомдық түрде кездеспеген
- G) металдармен әрекеттесіп тұздарды түзеді
- H) олардың белсенділігі әртүрлі

28. VI A тобының элементтері жайлы келтірілген тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес?

- A) барлығы тотықтырғыштық та тотықсыздандырғыш та қасиеттерді білдіре алады
- B) оттегі кәдімгі жағдайда – газ тәрізді зат
- C) оттектің тұрақты үш изотопы бар
- D) сутекті қосылыстары қышқылдар класына жатады
- E) оларға тән тотығу дәрежелері –3, +1, +3, +5
- F) сыртқы электрондық деңгейлерінде электрондық конфигурациялары ns^2np^4 , 6 электрон бар
- G) полоний кәдімгі жағдайда – радиоактивті элемент
- H) күкірт кәдімгі жағдайда – сары түсті қатты кристалды зат

29. Катализатор Pt қатысуымен NH₃ жанғанда NO мен H₂O түзілетінін біле отырып 3,4 г NH₃ жанғанда қанша литр (қ.ж.)NO түзілгенін есептіңіз.

- A) 67,2
- B) 10,8
- C) 23,6
- D) 22,4
- E) 1,12
- F) 4,48

G) 44,8

H) 2,24

30. Глюкозаға тән реакциялар:

A) мыс (II) гидроксидімен тотығу

B) полимерлену

C) пептидтердің түзілуі

D) гидролиздену

E) гидраттану

F) этерификациялану

G) спирттік ашу

H) сабындану

БИОЛОГИЯ

1. Қоректік заттардың сіңірілуі:

A) Күрделі процесс.

B) Сүзілу және еріту.

C) Диффузия және химиялық процесс.

D) Таза физикалық процесс.

E) Сүзілу, диффузия және үздіксіз өтуі арқылы жүзеге асатын физиологиялық процесс.

2. Жемтамырлы өсімдікке жатады:

A) Орхидея (сүйсін).

B) Саңырауқұлақ.

C) Нарғызгүл.

D) Үнді фикусы.

E) Сәбіз.

3. Жаңғақ жемісті өсімдік:

A) Емен жаңғағы

B) Қайың

C) Шалқан

D) Бидай

E) Күнбағыс

4. Қорықтарды ұйымдастыру мақсаты–

A) топырақты сақтау.

B) табиғат байлықтарын табиғи қалпында сақтап қалу.

C) атмосфераны сақтау.

D) табиғат ресурстарын сақтау.

E) суайдындарын сақтау.

5. Таспа құрттар адамға жұғады:

A) Топырақтан.

B) Еттен.

C) Консервіден.

D) Жұмыртқадан.

E) Қайнамаған судан.

6. Жемісі тұқымша өсімдік-

A) Сарымсақ.

B) Орамжапырақ

C) Түймедағы.

D) Қызанақ.

Е) Қоңырбас.

7. Бұршақгүлділер тұқымдасында тұтасып өскен күлте жапырақшасын белгілеңіз:
- А) Желкен
 - В) Ескек
 - С) Қосқабатты
 - Д) Шеңберлі
 - Е) Қайықша
8. Осы жәндіктер шөгінділері арқылы геологтар мұнай қорын анықтайды:
- А) Былқылдақденелілер
 - В) Көпжасушалылар
 - С) Құрттар
 - Д) Біржасушалылар
 - Е) Бунақденелілер
9. Негізгі массасы нейроглия жасушаларынан тұратын ұлпа.
- А) Эпителий.
 - В) Бұлшықет.
 - С) Жүйке.
 - Д) Түзуші.
 - Е) Дәнекер.
10. Қимыл-қозғалыс әрекетін реттейтін мидың бөлігі
- А) Орталық ми.
 - В) Аралық ми.
 - С) Сопақша ми.
 - Д) Көпір.
 - Е) Мишық.
11. Бірыңғай салалы бұлшықеттен құралған
- А) аяқты бұғып жататын
 - В) жүрек
 - С) мойын
 - Д) қан тамырлары
 - Е) тұлғаны қимылдататын
12. Ядросы жоқ, қызыл түсті қанның жасушасы.
- А) Эритроциттер.
 - В) Лейкоциттер.
 - С) Тромбоциттер.
 - Д) Лимфоциттер.
 - Е) Фагоциттер.
13. Шылым түтінінің ішінде болады:
- А) Улы газ, шаң, оттегі.
 - В) Улы газ, оттегі, шөмен.
 - С) Улы газ, шаң, тозаң.
 - Д) Улы газ, шаң, күйе.
 - Е) Улы газ, шаң, шөмен.
14. Астың сілекеймен шылануы:
- А) Аш ішекте.
 - В) Бауырда
 - С) Қарында.
 - Д) Тоқ ішекте.

- Е) Ауыз қуысында.
15. Балаларда мешел ауруының дамуы қай Витаминнің жетіспеуінен?
А) Д.
В) С.
С) В₁.
D) А .
E) В₁₂.
16. Мектепке дейінгі естияр кезең
А) Мойыны бекиді, отырады, еңбектейді, жүруге талпынады
В) Жаңадан көптеген қозғалыс дағдылары қалыптасады
С) Қимыл-әрекеті баяулайды
D) Ақыл-ой, санасы, ойлау қабілеті жетіледі
E) Қоршаған дүниеге қызығушылығы пайда болады
17. Микроорганизмдер селекциясында кең қолданылатын әдістер:
А) Алыстан будандастыру
В) Жасанды мутагенез
С) Жақын туыстар арасындағы әдіс
D) Полиплоидия
E) Өріден будандастыру әдісі
18. Шіріген еттен шыбындардың пайда болуы мүмкін еместігін дәлелдеген ғалым:
А) Аристотель
В) Р. Гук
С) Ф. Реди
D) Ч. Дарвин
E) Л. Пастер
19. Даралардың құрылым деңгейін төмендетіп, биологиялық регреске әкеледі
А) Конвергенерация
В) Дегенерация
С) Дивергенерация
D) Ароморфоз
E) Идиоадаптация
20. Әрбір экожүйедегі барлық тірі организмдердің тіршілік әрекеті кезінде түзілген биомасса мөлшері:
А) Бастапқы жалпы өнім
В) Геологиялық айналым
С) Екінші реттік өнімділік
D) Биологиялық өнімділік
E) Биологиялық айналым
21. Саңылау орналасады:
А) цитоплазма
В) ядро
С) пластид
D) вакуоль
E) жасуша қабықшасы
F) митохондрия
G) рибосома
H) лизосома

22. Емізік тамырлы өсімдік:

- A) батат
- B) монстера
- C) сауыр
- D) сұңғыла
- E) баньян
- F) шалғам
- G) арамсою
- H) таушымылдық

23. Бактериялар қозғалады:

- A) спора арқылы
- B) кірпікшелермен
- C) талшықтармен
- D) жалғанаяқтарымен
- E) өсінділермен
- F) аяқтарымен
- G) қозғалмайды
- H) тікендерімен

24. Өте лас көлде де тіршілік ете алатын балдыр:

- A) кладофора
- B) каулерпа
- C) саргассум
- D) ульва
- E) диатом
- F) хлорелла
- G) улотрикс
- H) спирогира

25. Әктен түзілген ... қаңқалары мен бақалшақтарының қалдықтарынан топырақ әктенеді:

- A) тамыраяқтылардың
- B) кірпікшелілердің
- C) споралылардың
- D) талшықтылардың
- E) сарқоталшықтылардың
- F) фораминифералардың
- G) сәулелілердің
- H) опалиналардың

26. Оң жақ қолқа доғасы сақталған:

- A) балықтар
- B) қосмекенділер
- C) жорғалаушылар
- D) құстар
- E) сүтқоректілер
- F) шаяндар
- G) өрмекшілер
- H) ұлулар

27. Есту мен тепе-теңдік мүшелері:

- A) дабыл жарғағы
- B) балғашық

- C) төс
 - D) үзеңгі
 - E) шытырман
 - F) ұлулы дене
 - G) құлақ қалқаны
 - H) дыбыс жолы
28. Кеңірдектің өңешпен жанасқан артқы жағы ... ұлпадан тұрады:
- A) жүйке
 - B) эпителий
 - C) бұлшықет
 - D) дәнекер
 - E) сезгіш эпителий
 - F) безді эпителий
 - G) өткізгіш ұлпа
 - H) тірек ұлпа
29. Ферменттердің қатысымен глюкозаның тотыға отырып ыдырауы:
- A) АТФ
 - B) гликолиз
 - C) пируваттың өзгеруі
 - D) лимон қышқылының сатысы
 - E) кребс циклі
 - F) фотосинтез
 - G) хемосинтез
 - H) электрондар тасымалдау
30. Жай нәруызға жатады:
- A) альбумин
 - B) нуклеопротеид
 - C) гистон
 - D) фосфопротеид
 - E) муцин
 - F) глобулин
 - G) миоглобин
 - H) хлорофилл

ГЕОГРАФИЯ

1. Магеллан саяхатының мәні
- A) Жаңа жерлер ашылды.
 - B) Африка ашылды.
 - C) Жердің шар тәрізді екені дәлелденді.
 - D) Үндістанға жол ашылды.
 - E) Жаңа аралдар ашылды.
2. Атаулы масштаб 1 см = 250 км болса, сандық масштаб ... болады
- A) 1 : 25000.
 - B) 1 : 2500000.
 - C) 1 : 250.
 - D) 1 : 25000000.
 - E) 1 : 2500.
3. Мезгіл-мезгіл ыстық су мен бу шапшып тұратын қайнар:
- A) Жанартау

- B) Магма
 - C) Кратер
 - D) Эпицентр
 - E) Гейзер
4. Солтүстік және оңтүстік полюстер төңірегіндегі географиялық белдеу:
- A) Қоңыржай
 - B) Субэкваторлық
 - C) Экваторлық
 - D) Полярлық
 - E) Тропиктік
5. Халықтың тығыздығыөте жоғары жерлер:
- A) Шөл далалары.
 - B) Шөлейт жерлерде.
 - C) Орманды жерлер.
 - D) Өзен аңғарлары.
 - E) Қуаңшылық аймақта.
6. Тәулігіне бағытын екі рет өзгертетін жел.
- A) Муссон.
 - B) Арыстанды-Қарабас.
 - C) Сайқан.
 - D) Ебі.
 - E) Бриз.
7. Тәулігіне бағытын өзгертіп отыратын желдер:
- A) Пассат желі
 - B) Батыс желдері
 - C) Сайқан желі
 - D) Бриз
 - E) Ебі желі
8. Қалыңдығы 2-4 метрге жететін көпжылдық мұздар кездесетін мұхит
- A) Тынық мұхитында.
 - B) Солтүстік Мұзды мұхитында.
 - C) Беринг теңізінде.
 - D) Атлант мұхитында.
 - E) Үнді мұхитында.
9. Қазақстан жерін зерттеген орыс ғалымдары.
- A) Дж. Кук, Абель Тасман, И.В. Мушкетов.
 - B) Л.С. Берг, Ш. Уәлиханов, Ф. Магеллан.
 - C) Әл-Фараби, Н.И. Северцов, Марко Поло.
 - D) П.П. Семенов-Тян-Шанский, И.В. Мушкетов, Н.И. Северцов.
 - E) Н.М. Пржевальский, Қ.И. Сәтбаев, Л.С. Берг.
10. Қазақстан жерінде, қыста Сібір антициклоны орнаған кезде соғатын жел:
- A) Сайқан
 - B) Қордай
 - C) Шілік
 - D) Ебі
 - E) Мұғалжар
11. Батыс Сібір жазығының негізгі өзені
- A) Сырдария
 - B) Тобыл

- C) Сарысу
D) Ертіс
E) Есіл
12. Қорғалжың қорығының көркін көрсетіңіз.
A) Құлан.
B) Дала қойы.
C) Орақ тұмсық.
D) Арқар.
E) Қоқиқаз.
13. Қала рөлінің басымдылығы мен қала халқы санының артуы:
A) Урбандалу
B) Агломерация
C) Миграция
D) Мегаполис
E) Реурбандалу
14. Қаратаудағы полиметалл кен орындары:
A) Жітіқара, Хантау.
B) Қоңырат, Бозшакөл.
C) Кемпірсай, Дөң.
D) Екібастұз, Майкүбі.
E) Мырғалымсай, Байжансай.
15. Мақта майын шығару орталығы:
A) Ащысай.
B) Шымкент.
C) Талдықорған.
D) Жамбыл.
E) Қызылорда.
16. Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше емес.
A) Қырғызстан
B) Өзбекстан
C) Тәжікстан
D) Түркменстан
E) Ресей Федерациясы
17. Заң шығаратын ең жоғарғы өкімет билігі парламенттің және өкіметтің қолында болатын басқару түрі.
A) Унитарлы.
B) Федерация.
C) Конституциялық монархия.
D) Республика.
E) Абсолюттік монархия.
18. Дүние жүзінде өндірілетін электр энергиясының СЭС-тар беретін үлесі
A) 1/2
B) 1/5
C) 1/3
D) 1/4
E) 1/6
19. Ресейдегі ең ірі мұнай кен орындары:
A) Батыс Сібір
B) Сахалин аралы

- C) Қиыр Шығыс
- D) Шығыс Сібір
- E) Печора

20. Оңтүстік-Батыс Азиядағы басқару формасы бойынша абсолютті монархиялы елдер

- A) Бахрейн, Катар, Кувейт
- B) Иран, Ирак, Ливан
- C) Египет, Иордания, Сирия
- D) Израиль, Йемен, Кипр
- E) Сирия, Иран, Бруней

21. Табиғат кешені дегеніміз:

- A) Өзара күрделі байланыста әрекет ететін табиғат компоненттерінің өзіндік ерекшеліктерімен көзге түсетін жер бетінің бір көрінісі
- B) Литосфераның жоғарғы бөлігі, атмосфераның төменгі бөлігі, және гидросфера мен биосфераның өзара күрделі байланысы мен әрекеттесуі нәтижесінде қалыптасатын ғаламшарлық дәрежедегі кешен
- C) Оның құрамдас бөліктерінің өзара байланысы мен олардың бір-біріне тәуелді болуынан көрінуі
- D) Географиялық қабықтағы ең ірі кешен
- E) Адам әрекеті нәтижесінде күшті өзгеріске ұшыраған кешен
- F) Өсімдік жамылғысы арқылы бір-бірінен айырмашылық жасайтын кешен
- G) Табиғат зоналарының экватордан полюстерге қарай бірін-бірі алмастыруы
- H) Географиялық қабықтың құрылымы мен дамуында болатын заңдылықтардың жүруі

22. Әлі күнге дейін сақталып қалған Африкадағы Еуропалық иеліктер:

- A) Ливия шөлі
- B) Азор және Жасыл мүйіс аралдары
- C) Сан-Томе және Принсипи аралдары
- D) Реюньон аралы
- E) Канар аралдары
- F) Әулие Елена аралы
- G) Эритрея
- H) Сеута және Мелилья қалалары

23. Біздің заманымыздан бұрынғы II-I ғасырларда Қазақстанға келген Қытай саяхатшылары:

- A) Шу-Цзин
- B) Сун Фан Чэнда
- C) Лю Юань-тин
- D) Цзя Дан
- E) Чжан Цянъ
- F) Ши Цзяну
- G) Сюань-Цзан
- H) Сунь Шу

24. Мұғалжар тауынан бастау алатын өзендер:

- A) Іле
- B) Қаратал
- C) Жем

- D) Лепсі
 - E) Ақсу
 - F) Көксу
 - G) Ор
 - H) Тентек
25. Сарыарқа қалыптасты:
- A) Батыс жағы герцин қатпарлы кезеңінде
 - B) Шығыс жағы герцин қатпарлы кезеңінде
 - C) Батыс жағы каледон қатпарлы кезеңінде
 - D) Шығыс жағы каледон қатпарлы кезеңінде
 - E) Батыс жағы байкал қатпарлы кезеңінде
 - F) Шығыс жағы байкал қатпарлы кезеңінде
 - G) Батыс жағы альпі қатпарлығы кезеңінде
 - H) Шығыс жағы альпі қатпарлығы кезеңінде
26. «Адамзат өркениеті үзіліп, жойылып кетуі мүмкін емес» деп айтқан:
- A) В. Докучаев
 - B) В. Вернадский
 - C) Н. Бобринский
 - D) А. Кузякин
 - E) И. Карягин
 - F) А. Воронов
 - G) В. Гептнер
 - H) Ю. Чернов
27. Тасымалданып әкелінген майды рафинадтайтын зауыттар:
- A) Өскемен
 - B) Шымкент
 - C) Тараз
 - D) Семей
 - E) Алматы
 - F) Ақтөбе
 - G) Павлодар
 - H) Қостанай
28. Мемлекеттік құрылымына қарай елдер бөлінеді:
- A) Провинция
 - B) Штат
 - C) Федерациялық
 - D) Унитарлық
 - E) Монархия
 - F) Республика
 - G) Облыс
 - H) Автономия
29. Жапонияның автомобиль жасау орталықтары шоғырланған:
- A) Иокогама
 - B) Кобэ
 - C) Нагоя маңы
 - D) Хиросима
 - E) Токио
 - F) Осака
 - G) Фукуока

Н) Хонсю

30. Теңіз жағалауында орналасқан Латын Америкасындағы астаналар:

А) Санто-Доминго

В) Сан-Хосе

С) Богота

Д) Монтевидео

Е) Лима

Ғ) Асунсьон

Г) Сукре

Н) Каракас

ДҮНИЕ ЖҮЗІ ТАРИХЫ

1. Этнография ғалымы зерттейді:

А) Қоршаған ортаны.

В) Халықтардың әдет-ғұрып, салт-санасын.

С) Халықтардың тіл ерекшеліктерін.

Д) Халықтардың нәсілдік ерекшелігін.

Е) Адамдардың шығу тегін.

2. Астрономиялық білім негізінде күнтізбе пайда болған ел:

А) Қытай.

В) Урарту.

С) Египет.

Д) Парсы.

Е) Ассирия.

3. Ежелгі гректердің нанымындағы ағайынды үш құдай:

А) Зевс, Посейдон, Аид

В) Зевс, Афина, Аид

С) Зевс, Деметра, Гера

Д) Зевс, Афродита, Дионис

Е) Зевс, Посейдон, Афина

4. Франктер билеушісі Қортық Пипин билікке жету жолында арқа сүйеді:

А) Рим папасына

В) Графтарға

С) Арабтарға

Д) Майордомдар әулетіне

Е) Атты әскерлерге

5. Христиан шіркеуінің біржолата екіге бөлінген жылы:

А) 1054 ж.

В) 1074 ж.

С) 867 ж.

Д) 476 ж.

Е) 1095 ж.

6. Лондондағы “Глобус” театрының иесі, жазушы:

А) Шекспир Уильям

В) Томас Мор

С) Мигель де Сааведра Сервантес

Д) Бернанд Шоу

Е) Франсуа Рабле

7. 1700-1721 жылдары болған соғыс:

- A) Ливон соғысы
 - B) Қырым соғысы
 - C) Орыс-түрік соғысы
 - D) Орыс-француз соғысы
 - E) Солтүстік соғыс
8. Жаңа заманда шығыс елдерінің артта қалуының басты себебі
- A) тайпааралық соғыстары
 - B) ескі тәртіптердің үстемдігі
 - C) дәстүрлі мәдениеттің сақталуы
 - D) табиғи қолайсыз жағдайлары
 - E) еуропалықтардың тонаушылық саясаты
9. Нақты дүниені объективті, шындық тұрғысынан бейнелейтін бағыт:
- A) классицизм
 - B) декаденттік
 - C) реализм
 - D) кубизм
 - E) романтизм
10. 1901 ж. Жапонияда құрылған бірінші социалистік ұйымды басқарған қайраткер.
- A) Пак Джон Хи.
 - B) Сунь Ятсен.
 - C) Юань Шикай.
 - D) Сен Катаяма
 - E) Хо Ши Мин.
11. I дүниежүзілік соғыста Ресейдің алдына қойған мақсаты:
- A) Балканда үстемдік орнату.
 - B) Германия отарларының бір бөлігін жаулап алу.
 - C) Англия мен Францияның отарларының бір бөлігін жаулап алу.
 - D) Францияны әлсірету.
 - E) Англияны әлсірету.
12. Чехиядағы Табор тауында өткізілетін іс-шара:
- A) Мемлекет істерін шешу
 - B) Қолөнершілер жиналысы
 - C) Ойын-сауық
 - D) Халық жиналысы
 - E) Шіркеу соты
13. 1921 ж. құрылған Риф Республикасының президенті:
- A) С.Зағлұл
 - B) А.Мессали
 - C) М.Абд әл-Керим
 - D) М.Әли
 - E) М.Наххас
14. 1943 соғыстың түбірлі өзгерістерін айқындаған шайқас:
- A) Курск шайқасы.
 - B) Севастополь шайқасы.
 - C) Москва шайқасы.
 - D) Ленинград шайқасы.
 - E) Смоленск шайқасы.
15. Германия Федеративтік Республикасы құрылған жыл:

- A) 1949 ж.
- B) 1918 ж.
- C) 1945 ж.
- D) 1947 ж.
- E) 1933 ж.

16. 1947-1948 жылдары Шығыс Еуропа елдерінде билікке КСРО-ның қолдауымен келгендер:

- A) Олигархтар.
- B) Демократтар.
- C) Солшыл күштер.
- D) Ұлтшылдар.
- E) Коммунистер.

17. АҚШ-тың Кубаға экономикалық блокадасын бастаған жылы:

- A) 1980 ж.
- B) 1965 ж.
- C) 1960 ж.
- D) 1975 ж.
- E) 1970 ж.

18. Кәшмір жері үшін таласқа түсіп жатқан елдер:

- A) АҚШ пен Ресей
- B) Қытай мен Пәкстан
- C) Үндістан мен Пәкстан
- D) Қытай мен Бангладеш
- E) Үндістан мен Ауғанстан

19. 1988 жылы КСРО-да қанды қақтығыс болған қала:

- A) Киев.
- B) Сумгаит.
- C) Москва.
- D) Тбилиси.
- E) Алматы.

20. 1795 ж. АҚШ-пен бейбітшілік және достық туралы шартқа қол қойған араб елі:

- A) Марокко
- B) Тунис
- C) Судан
- D) Алжир
- E) Египет

21. Б.з.б.VI – V ғғ. тән жерлеу орындарынан жібек маталар мен шашақтар табылды:

- A) Францияда
- B) Египетте
- C) Италияда
- D) Испанияда
- E) Грекияда
- F) Германияда
- G) Түркияда
- H) Үндістанда

22. Переней түбегінде арабтардың Кордова әмірлігін құрған жылы:

- A) 711 ж.

- B) 822 ж.
- C) 929 ж.
- D) 1031 ж.
- E) 714 ж.
- F) 861 ж.
- G) 834 ж.
- H) 756 ж.

23. Васко да Гама кемелерінің Үндістан жағалауына келіп жеткен жыл:

- A) 1495 ж.
- B) 1493 ж.
- C) 1497 ж.
- D) 1499ж.
- E) 1496 ж.
- F) 1498 ж.
- G) 1492 ж.
- H) 1494 ж.

24. I Петр билігінің тұсында орыс әскерінің құрылым қуатының қаншалықты төмен екендігін көрсеткен Азов жорықтары болған жылдар:

- A) 1699 жыл
- B) 1698 жыл
- C) 1692 жыл
- D) 1697 жыл
- E) 1696 жыл
- F) 1700 жыл
- G) 1695 жыл
- H) 1693 жыл

25. 1825 жылы құрылған бұл мемлекет өзінің азат етушісінің құрметімен аталады, ол - ...

- A) Венесуэла
- B) Боливия
- C) Чили
- D) Уругвай
- E) Аргентина
- F) Бразилия
- G) Колумбия
- H) Перу

26. 1877-1878 жылдардағы соғыс:

- A) жапон – қытай
- B) түрік – ағылшын
- C) ағылшын – француз
- D) орыс – жапон
- E) орыс – түрік
- F) америка – испан
- G) орыс – француз
- H) ағылшын – испан

27. I дүниежүзілік соғыстан кейінгі Еуропа елдерін қалпына келтіруге үлес қосқан АҚШ –тың бағдарламалары:

- A) «Маршалл жоспары»
- B) «Эйзенхауэр доктринасы»

- C) «Барбаросса жоспары»
- D) «Жаңа бағыт»
- E) «Дауэс жоспары»
- F) «Трумэн доктринасы»
- G) «Шлиффен жоспары»
- H) «Юнг жоспары»

28. Испаниядағы А.Суарес басқарған үкімет құрылған жыл:

- A) 1980 ж.
- B) 1981 ж.
- C) 1974 ж.
- D) 1975 ж.
- E) 1979 ж.
- F) 1976 ж.
- G) 1978 ж.
- H) 1977 ж.

29. 1970жылы сайлауда Чили президенті болып сайланды:

- A) Х.Перон.
- B) П.Эйлвин
- C) А.Стресснер
- D) А.Пиночет.
- E) Ф.Кастро
- F) Ф.Батиста.
- G) С.Альенде.
- H) Че Гевара.

30. XX ғ. 70 – 80 жж. Қытайда экономикалық реформалар жүргізген партия мен мемлекет басшысы:

- A) Ма Иньцзю
- B) Ху Цзиньтао
- C) Чан Кайши
- D) Мао Цзэдун
- E) Чжао Цзыян
- F) Чэн Шуйбянь
- G) Дэн Сяопин
- H) Цзян Цзэминь

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Халқының табиғи өсімін тежеу саясатын жүргізіп отырған мемлекетті анықтаңыз.

- A) Ресей
- B) Қазақстан
- C) Қытай
- D) Польша
- E) АҚШ

2. Парламенттік республикалық басқару төменде берілген мемлекеттердің қайсысына тән.

- A) Ресейге
- B) Ұлыбританияға
- C) Германияға
- D) АҚШ – ына

Е) Польшаға

3. Қазақстан Республикасының Конституциясы тұрады:

- А) 9 бөлімнен 89 баптан
- В) 8 бөлімнен 99 баптан
- С) 8 бөлімнен 98 баптан
- Д) 9 бөлімнен 98 баптан
- Е) 10 бөлімнен 99 баптан

4. Неше жыл сайын Сенат депутаттарының жартысы қайта сайланып тұрады?

- А) 2 жыл
- В) 3 жыл
- С) 4 жыл
- Д) 5 жыл
- Е) 6 жыл

5. Қазақстан Республикасының азаматтарының толық әкімшілік әрекет қабілеттілік жасы:

- А) 10 жас
- В) 14 жас
- С) 16 жас
- Д) 18 жас
- Е) 21 жас

6. Жұмыссыздықтың себептері:

- А) Жаңа технологиялар мен жабдықтарды енгізу.
- В) Жұмыс уықытын ұзарту немесе қысқарту.
- С) Мемлекет пен кәсіподақтардың еңбек ақының төменгі деңгейін көтеруді талап ету саясаты.
- Д) Экономиканың жекелеген салаларындағы маусымдық өзгерістер.
- Е) Экономикалық тоқырау немесе депрессия

7. Қылмыскердің кінәсін жеңілдететін жағдайлар:

- А) Қылмысқа балалар мен психикалық кемтар адамдар тартса.
- В) Қылмыс табиғатапаты немесе басқа да төтенше жағдайды бүркемеленіп жасалса.
- С) Қылмысты қылмыскер кәсіби антын бұза отырып жасаса.
- Д) Кінәлі істеген қылмысының зардабын өзі жойса.
- Е) Қылмыс киім формасын немесе өкілеттілікті куәландыратын құжатты пайдалана отырып жасаса.

8. Үнемі тереңдетіліп және кеңейтіліп отыратын білім алу және дамыту үдерісі:

- А) ақыл
- В) ой
- С) парасат
- Д) таным
- Е) сезім

9. Ой бостандығына тән:

- А) Медициналық көмек, білім, қалыпты өмір сүру ортасын иелену мұқтаждығын қанағаттандыру.
- В) Сөз, дін, наным-сенім, пікір бостандығы.
- С) Өндіріс, саясат, мәдениет салаларында шешім қабылдау бостандықтары.
- Д) Саясат, сайлау, мәдениет бостандықтары.

Е) Білім, мәдениет, дін бостандықтары.

10. Адамдардың өмірі мен қызметінің тарихи тұрғыдан өзгеріп отыратын және әлеуметтік институттар, ұйымдар, қауымдастықтар және жеке тұлғалардың дамуы мен қызмет етуінен көрініс табатын түрлерінің жиынтығы болып табылатын жүйелі құрылым:

- A) әлеуметтік топ
- B) мемлекет
- C) қоғам
- D) әлеуметтік ұйым
- E) өркениет

11. Ауқымды кеңістікте таралған рухани байланысы мықты, пікірі ортақ адамдар тобы:

- A) тобыр
- B) бұқара
- C) ұйым
- D) партия
- E) әлеуметтік топтар

12. Неміс экономисі Герман Генрих Госсеннің бірінші заңы жасалды:

- A) 1850 жылы
- B) 1852 жылы
- C) 1854 жылы
- D) 1857 жылы
- E) 1858 жылы

13. Әлемде пропорционалдық сайлау жүйесін қолданатын мемлекеттер саны:

- A) 40-тан аса
- B) 50-тан аса
- C) 60-тан аса
- D) 70-тан аса
- E) 80-тан аса

14. Адам сыртқы талаптар әсерінен ғана емес, ішкі адамгершілік ұмтылыс-талпыныстары әсерінен де орындайтын адамгершілік міндет:

- A) Ар-ұждан.
- B) Парыз.
- C) Ар-ұят.
- D) Адамгершілік.
- E) Мораль.

15. «Дінсіз ғылым ақсап тұрады, ал ғылымға сүйенбеген дін соқыр» деген сөздер тиесілі:

- A) Ф.Энгельске
- B) А.Құнанбайұлына
- C) А. Эйнштейнге
- D) Л.Толстойға
- E) Д.Менделеевке

16. Азаматтардың еңбек ету және тынығу құқықтары көрсетілген:

- A) Конституцияның 20-бабында.
- B) Конституцияның 21-бабында.
- C) Конституцияның 22-бабында.
- D) Конституцияның 23-бабында.

Е) Конституцияның 24-бабында .

17. Экономикалық, әлеуметтік және саяси құқықтар жөніндегі халықаралық пактінің Қазақстан Республикасында ратификацияланған жылы:

- A) 2003 жылы
- B) 2005 жылы
- C) 2006 жылы
- D) 2008 жылы
- E) 2011 жылы

18. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі заңды күшіне енді:

- A) 1997 жылы 16 шілдеде
- B) 1998 жылы 1 қаңтарда
- C) 1999 жылы 1 қаңтарда
- D) 2000 жылы 16 шілдеде
- E) 2001 жылы 1 қаңтарда

19. Платонның айтуы бойынша мемлекетті кімдер басқаруға тиісті?

- A) халық
- B) ақсүйектер
- C) философтар
- D) әскери қолбасшылар
- E) ақсақалдар

20. Орта ғасырларда католик шіркеуі дін мен философия саласында үлкен бедел иесі деп кімді мойындады?

- A) Фома Аквинскийді
- B) Николо Макиавеллиді
- C) Аврелий Августинді
- D) Марк Туллий Цицеронды
- E) Леонардо да Винчиді

21. Қоғамдағы адамның мәнін ашуға көмектесетін ұғымдардың негізгілеріне жатады:

- A) Даралық
- B) Даналық
- C) Қабілет
- D) Зият
- E) Жеке адам
- F) Талант
- G) Тұлға
- H) Жады

22. Танымның жалпылогикалық әдістеріне жатады:

- A) анализ
- B) синтез
- C) бақылау
- D) өлшеу
- E) тәжірбие жасау
- F) топтастыру
- G) салыстыру
- H) қорытындылау

23. «Бір нәрсені білетін немесе бір нәрсені істей алатын адам» деген мысалдар арқылы білімнің түрлерін сипаттаған ағылшын философы:

- A) И.Ньютон

- В) Г.Райл
- С) Б.Рассел
- Д) Дж.Беркли
- Е) Т.Гексли
- Ғ) А.Смит
- Г) Г.Спенсер
- Н) К.Пирсон

24. Қоғамдық дамудың объективті заңдарын елемеу, субъективті бағалау мен қалауға негізделіп қана шешім қабылдау:

- А) анархия
- В) фатализм
- С) волюнтаризм
- Д) эмпиризм
- Е) скептицизм
- Ғ) агностицизм
- Г) оптимизм
- Н) гностицизм

25. Жеке тұлғаның қоғамға кіру үдерісі аталады.

- А) қоғамдасу
- В) саясаттану
- С) индивидуализм
- Д) әлеуметтену
- Е) даралану
- Ғ) бейімделу
- Г) инициация
- Н) ассимиляция

26. Бәсеке түрлері:

- А) ашық
- В) жетілген
- С) толық
- Д) жасырын
- Е) шектеулі
- Ғ) жетілмеген
- Г) шексіз
- Н) толық емес

27. Құқықтар мен бостандықтарды қорғау механизімінде ерекше орынға ие:

- А) Проркуратура.
- В) Маслихаттар.
- С) Жергілікті әкімшіліктер.
- Д) Адвокатура.
- Е) Соттар.
- Ғ) Үкімет.
- Г) Әділет Департаменттері.
- Н) Құқық қорғау органдары.

28. Идеалды мемлекеттің қандай болуы тиіс екендігін айқындауға тырысқандар:

- А) Аристотель
- В) Ксенофан
- С) Гераклит

- D) Пифагор
 - E) Левкипп
 - F) Демокрит
 - G) Платон
 - H) Фалес
29. Тарихтың циклділігі туралы айтылады:
- A) О.Шпенглердің ілімдерінде
 - B) Т.Гоббстың ілімдерінде
 - C) Г.Гегельдің ілімдерінде
 - D) К.Маркстің ілімдерінде
 - E) А.Тойнбидың ілімдерінде
 - F) Л.Гумелевтің ілімдерінде
 - G) Ж.Кондорсенің ілімдерінде
 - H) Т.Гекслидің ілімдерінде
30. XVIII ғасырда қоғамдық өмірді индивидтердің көмегімен түсіндірудің алғашқы әрекетін жасаған француз материалистері:
- A) Б.Спиноза
 - B) Ф.Рабле
 - C) Д.Дидро
 - D) П.Гольбах
 - E) К.Гельвеций
 - F) О.Тьерри
 - G) О.Конт
 - H) Ф.Гизо

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

1. Әл-Фараби туындысын анықтаңыз.
- A) "Диуани хикмат".
 - B) "Ақырзаман кітабы".
 - C) "Китаб аш шеер" ("Өлең кітабы").
 - D) "Бақыт кітабы".
 - E) "Поэтикалық мадақ".
2. *Қыз Назым шықты бұраңдап,
Он сегіз толған жасына,
Кәмишат бөрік келісіп,
Бриллиант қойды басына...* – деген үзінді қай жырдан, табыңыз.
- A) «Айман - Шолпан»
 - B) «Қобыланды батыр»
 - C) «Ер Тарғын»
 - D) «Алпамыс батыр» жыры
 - E) «Қамбар батыр»
3. Шортанбай Қанайұлының өмір сүрген жылдарын көрсетіңіз.
- A) 1841-1889 жж.
 - B) 1843-1906 жж.
 - C) 1818-1881 жж.
 - D) 1845-1904 жж.
 - E) 1858-1912 жж.
4. М.Жұмабаевтың өмір сүрген жылдарын табыңыз.
- A) 1897-1939 ж.ж.

- B) 1845-1904 ж.ж.
- C) 1800-1873 ж.ж.
- D) 1893-1930 ж.ж.
- E) 1893-1938 ж.ж.

5. Костылецкий, Гонсевский деген адамдардың Ш.Уәлихановқа қатысын табыңыз.

- A) Достары.
- B) Ұстаздары.
- C) Ниеттестері.
- D) Таныс емес.
- E) Пікірлестері.

6. Болыстың өз портретін өзіне жасататын Абай өлеңін табыңыз.

- A) «Болыс болдым мінеки».
- B) «Қалың елім, қазағым, қайран жұртым».
- C) «Сегіз аяқ».
- D) «Сабырсыз, арсыз, еріншек».
- E) «Мәз болады болысың».

7. Шәкәрімнің «Қалқаман-Мамыр» дастанындағы Мамырдың әкесін анықтаңыз.

- A) Мәмбетей руынан шыққан бай.
- B) Қалқаман.
- C) Нысан абыз.
- D) Көкенай.
- E) Әнет баба.

8. «Балуан Шолақ» повесінің авторын көрсетіңіз.

- A) Ғабит Мүсірепов.
- B) Тахауи Ахтанов.
- C) Ахмет Жұбанов.
- D) Сәбит Мұқанов.
- E) Әбдіжәміл Нұрпейісов.

9. Доспамбет жыраудың өлең жолдарындағы«Ж» дыбысының қайталанып келуі қалай аталатынын анықтаңыз.

*...Жара бір қатты, жан тәтті,
Жара аузына қан қатты.
Жорықшылар жоқ па екен,
Жармай білте саларға,
Жағдайсыз жаман қалып барамын
Жанымда бір туганның жоғынан!...*

- A) Антитеза.
- B) Аллитерация.
- C) Литота.
- D) Гипербола.
- E) Ассонанс.

10. Қ.Мұхамеджанов қандай жазушымен бірігіп пьеса жазғанын табыңыз.

- A) Ә.Әбішев.
- B) Ғ.Мүсірепов.
- C) Ш.Айтматов.
- D) М.Әуезов.
- E) О.Сүлейменов.

11. Қорқыттың кім екенін анықтаңыз.
- A) Өмірде болмаған, ол тек аңыз кейіпкері.
 - B) Абыз, бақсы.
 - C) Тек қана күйші.
 - D) Жырау болған адам.
 - E) VIII ғ. Сыр бойында өмір сүрген батыр, атақты ақын, күйші, аңыз кейіпкері.
12. Қиял-ғажайып ертегілерге ғана тән ерекшелікті табыңыз.
- A) Оқуға өте қызықты.
 - B) Ғажайып оқиғалар жүзеге асады.
 - C) Кейіпкерлері аңдар боп келеді.
 - D) Аяғы жақсылықпен бітеді.
 - E) Үлкен-кіші сүйіп оқиды.
13. Қамшыны сипаттаған жырауды табыңыз.
- Қарағайлы көдік бойында,
Қамшым қалды ойында:
Бүлдіргесі бұлан терісі,
Өрімі құнан білдің қайысы,
Шырмауығы - алтын, сабы - жез...*
- A) Шалкиіз.
 - B) Үмбетей.
 - C) Жиёмбет.
 - D) Қазтуған.
 - E) Доспамбет.
14. Дулат Бабатайұлы туған облысты көрсетіңіз.
- A) Көкшетау.
 - B) Қарағанды.
 - C) Қызылжар.
 - D) Шығыс Қазақстан облысы.
 - E) Кереку.
15. Шәкәрімнің ғұмырнамалық өлеңін табыңыз.
- A) «Мұтылғанның өмірі».
 - B) «Сен ғылымға».
 - C) «Насихат»
 - D) «Мұсылмандық шарты».
 - E) «Адам немене».
16. Абайдың өз әнімен тараған өлеңін белгілеңіз.
- A) «Айттым сәлем қаламқас».
 - B) «Ғылым таппай мақтанба».
 - C) «Интернатта оқып жүр».
 - D) «Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін».
 - E) «Болыс болдым, мінеки».
17. Ақанның туған жерін белгілеңіз.
- A) Көкшетау.
 - B) Ақмола.
 - C) Қарағанды.
 - D) Қызылжар.
 - E) Жезқазған.
18. «Мен біткен ойпаң жерге аласа ағаш,

Емеспін жемісі көп тамаша ағаш.

Қалғанша жарты жаңқам мен сенікі,

Пайдалан, шаруаңа жараса, Алаш», - деген үзіндінің авторын табыңыз.

- A) А.Байтұрсынов.
- B) М.Дулатов.
- C) І.Жансүгіров.
- D) А.Құнанбаев.
- E) С.Сейфуллин.

19. Қазақ өлеңдерін Шоқан қаншаға бөлгенін анықтаңыз.

- A) Төртке.
- B) Үшке.
- C) Алтыға.
- D) Жетіге.
- E) Беске.

20. Бас қаһарманы -- қазақ халқы, сюжеті – халық тарихы, формасы ақындық толғауға негізделген халық монологы түрінде жазылған Ж.Молдағалиевтің поэмасын табыңыз.

- A) «Монологтар».
- B) «Сел».
- C) «Тасқынға тосқын».
- D) «Менің Қазақстаным».
- E) «Мен - қазақпын».

21. М.Әуезов «Қазақтың өзгеше мінездері» деп аталатын алғашқы мақаласын кіммен бірігіп жазғанын табыңыз:

- A) І.Жансүгіров
- B) М.Жұмабаев
- C) А.Байтұрсынұлы
- D) Ш.Құдайбердіұлы
- E) Б.Майлин
- F) Ж.Аймауытов
- G) С.Торайғыров
- H) С.Сейфуллин

22. Байдалы шешеннің Айғаным ханымға көңіл айтуға келгенде айтқан шешендік сөздерін табыңыз:

- A) Төс табаны төрт елі,
Атан жүрер жер екен.
Төсегінен түңілген,
Адам сүрер жер екен..
- B) Қасың қайың, қапталың тал,
Шебер шапқан сары ерсің.
Таласпен келген екеуің
Бір ерге қалай мінерсің?
- C) Жылау деген азап бар,
Қуартып отқа жандырар,
Мен қайғыңды қозғағалы келгем жоқ,
Қайратыңды қолдағалы келдім.
- D) Бұ заманда не ғаріп?
Ақ қалалы боз ғаріп.
Жақсыларға айтпаған,

Асыл шырын сөз ғаріп.

- Е) Әділдіктің белгісі,
Біле тұра бұрмаса.
Ақылдының белгісі,
Өткен істі қумаса.
- Ғ) Ер қартайды, мал тайды,
Екеуледі, ей, ханым!
Қатын жалқау, ұл ынжық,
Төртеуледі, ей, ханым!
- Г) Сен – қабылан, мен – арыстан,
Алысқалы келгенмін...
- Н) Таза мінсіз асыл тас,
Су түбінде жатады.
Таза мінсіз асыл сөз,
Ой түбінде жатады.

23. Орхон жазуының сырын алғаш рет... ашты.

- А) Н.М.Ядринцев, 1895 жылы
- В) Ю.Немет, 1894 жылы
- С) Х.Оркун 1890 жылы
- Д) В.Тюмсен 1893 жылы
- Е) В.Томсон, 1893 жылы
- Ғ) В.Радлов, 1891 жылы
- Г) К.Кэмпфель, 1894 жылы
- Н) В.Л.Котвич, 1899 жылы

24. «Қыз Жібек» жырының ЮНЕСКО шешімі бойынша қай жылы және қанша жылдығы тойланғанын табыңыз:

- А) 2007 жылы 500 жылдығы
- В) 2009 жылы 700 жылдығы
- С) 2006 жылы 500 жылдығы
- Д) 2009 жылы 500 жылдығы
- Е) 2010 жылы 600 жылдығы
- Ғ) 2006 жылы 800 жылдығы
- Г) 2008 жылы 500 жылдығы
- Н) 2007 жылы 700 жылдығы

25. Жабағылы жас тайлақ,
Жардай атан болған жер.
Жатып қалған бір тоқты
Жайылып мың қой болған жер.

Жарлысы мен байы тең,
Жабысы мен тайы тең
Жары менен сайы тең, – деп жырлаған жырауды табыңыз:

- А) Ақтамберді жырау
- В) Жиёмбет жырау
- С) Доспамбет жырау
- Д) Асан қайғы
- Е) Үмбетей жырау
- Ғ) Қазтуған жырау
- Г) Шалкиіз жырау
- Н) Шал ақын

26. «Оқуға ұғымды, ерекше талапты момын қара бала болашақ заманның белгісіз бір жарығына осы абақты ішінде сөнген көңілмен күн санап ер жетіп келе жатты». М.Әуезовтың осылай аяқталатын туындысын табыңыз:

- A) «Намыс гвардиясы»
- B) «Оқыған азамат»
- C) «Қасеннің құбылыстары»
- D) «Қилы заман»
- E) «Қараш-Қараш оқиғасы»
- F) «Шатқалаң»
- G) «Түнгі сарын»
- H) «Мөлдір махаббат»

27. *Оқыған білер әр сөзді,*

Надандай болмас ақ көзді.

Надан жөндіге жөн келмес,

Білер қайдағы шәрғезді, – деген өлең жолдарында қолданылған ұйқас түрі:

- A) Осы күнгі ерікті ұйқас
- B) Қара өлең ұйқасы
- C) Егіз ұйқас
- D) Шалыс ұйқас
- E) Ерікті ұйқас
- F) Шұбыртпалы ұйқас
- G) Аралас ұйқас
- H) Кезектес ұйқас

28. Шәкәрім Құдайбердіұлының поэмалары:

- A) «Сұлушаш»
- B) «Масғұт»
- C) «Әзімнің әңгімесі»
- D) «Еңлік – Кебек»
- E) «Ескендір»
- F) «Құлагер»
- G) «Айсұлу – Нартайлақ»
- H) «Қалқаман – Мамыр»

29. «Қыр әңгімелері», «Ескілік көлеңкесінде», «Қаралы сұлу», «Барымта» әңгімелерінің авторын табыңыз:

- A) Мағжан Жұмабаев
- B) Бейімбет Майлин
- C) Мұхтар Әуезов
- D) Ілияс Жансүгіров
- E) Ғабиден Мұстафин
- F) Сәбит Мұқанов
- G) Ғабит Мүсірепов
- H) Жүсіпбек Аймауытов

30. Абай ақын туралы жазылған «Қазақтың бас ақыны» атты мақаланың авторы:

- A) Ахмет Байтұрсынұлы
- B) Сәкен Сейфуллин
- C) Ілияс Жансүгіров
- D) Тұрағұл Абайұлы
- E) Сәбит Мұқанов

- F) Мұхтар Әуезов
- G) Шәкәрім Құдайбердіұлы
- H) Мағжан Жұмабаев

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. ""О"" әрпі үшінші түрдегі буында тұр:
 - A) Government.
 - B) Crowd.
 - C) Morning.
 - D) Among.
 - E) Brown.
2. Дұрыс предлогты таңдаңыз: *The weather is fine. Let's go ... a walk!*
 - A) of
 - B) on
 - C) to
 - D) over
 - E) for
3. Қай сөзде "с" әріп ерекше оқылады?
 - A) Camel.
 - B) Coat.
 - C) Cover.
 - D) Cereal.
 - E) Came.
4. Мақалды толықтырыңыз: *Good fences make ... neighbours*
 - A) good
 - B) worst
 - C) worse
 - D) best
 - E) bad
5. Мамандықты білдіретін сөз:
 - A) Faster.
 - B) Waiter.
 - C) Cooker.
 - D) Later.
 - E) Sooner.
6. ""А"" артиклі қолданылады:
 - A) Onion.
 - B) Woman.
 - C) Eye.
 - D) Umbrella.
 - E) Elephant.
7. Дұрыс предлогты таңдаңыз: *How much money does your family spend ... food each month?*
 - A) on
 - B) at
 - C) from
 - D) by
 - E) in
8. Сөйлемді толықтыратын қатар: *He was my close ... from my childhood.*

- A) fan
 - B) friend
 - C) boy
 - D) pupil
 - E) worker
9. Сан есімнің дұрыс оқылу нұсқасын табыңыз: “201”
- A) Two hundreds one.
 - B) Two hundred one.
 - C) Two hundred and one.
 - D) Two hundreds and one.
 - E) Twenty and one.
10. Сөйлемді аяқтаңыз: *Seventeen plus eighteen is ...*
- A) forty five.
 - B) thirteen five.
 - C) twelve five.
 - D) twenty five.
 - E) thirty five.
11. Дұрыс вариантты табыңыз: *I have an umbrella ... looks like yours.*
- A) where
 - B) who
 - C) whose
 - D) what
 - E) which
12. Ілік септігіндегі зат есімді табыңыз:
- A) The boys' hands were very cold.
 - B) He's speaking with his mother now.
 - C) He's got many friends in our school.
 - D) She's done all the work.
 - E) Jack's my favourite actor.
13. Қажетті зат есімді таңдаңыз. *There were always many ___ on the farm.*
- A) horse
 - B) sheep
 - C) mouse
 - D) cow
 - E) goose
14. Етістіктің дұрыс түрін табыңыз. *Mag and her sister ... in Rome last summer.*
- A) is
 - B) were
 - C) was
 - D) are
 - E) am
15. Сұрақты таңдаңыз: *You speak French, ...?*
- A) didn't she
 - B) does she
 - C) doesn't she
 - D) isn't she
 - E) don't you
16. Етістіктің дұрыс формасы: *I (ask) Peter if I (see) him tomorrow.*
- A) I'll ask / I see

- B) I ask / I saw
- C) I'll ask / I saw
- D) I asked / I see
- E) I'll ask / I'll see

17. Жауаптың дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

Our car is ten years old. We ... a new one.

- A) are going to dance
- B) are going to beat
- C) is going to buy
- D) are going to buy
- E) is going to dance

18. Сөздің түрін анықтаңыз: *Drinking*.

- A) Infinitive Passive.
- B) Indefinite Infinitive Active.
- C) Participle 2.
- D) Progressive Infinitive.
- E) Gerund.

19. Сұрақтың дұрыс жауабын табыңыз:

What is the nickname of Utah in the USA?

- A) "The First State" is.
- B) "Black Water State" is.
- C) "Salt Lake State" is.
- D) "Green Mountain State" is.
- E) "Central State" is.

20. Мәтінді оқып, сұраққа жауап беріңіз:

There are many cinemas in London. Some cinemas show lots of comedies and long epic films. Other cinemas show a large number of continental films or films for young people. All daily newspapers have a short list of films and shows and the time they begin. Some cinemas show films in the afternoon, early evening and late evening. Others have continuous programmes from about two o'clock in the afternoon. If you can't get to the cinema early enough to buy the tickets, you can buy them in most large stores and hotels.

Where can you find the list of films?

- A) In the hotels.
- B) In daily newspapers.
- C) In the programmes.
- D) At the cinemas.
- E) In the stores.

21. Санды оқыңыз: 351

- A) Three hundred and fifti-one
- B) Three hundred and fifty-one
- C) Three thousand and fifty-one
- D) Three hundred and fift-one
- E) Three hundred fifty-one
- F) Three thousand fifty-one
- G) Three thousands and fifty-one
- H) Three hundreds and fifty-one

22. Сөйлемнің аудармасын табыңыз: *I often get letters from my friends.*

- A) Мен досыма жиі барамын.

- B) Мен жолдастарыма хат жіберемін.
C) Мен достарыммен хат алмасып тұрамын.
D) Мен туыстарыма жиі хат жіберіп тұрамын.
E) Мен ешкімге хат жазбаймын.
F) Мен туыстарымнан жиі хат алып тұрамын.
G) Мен достарымнан жиі хат алып тұрамын.
H) Мен жолдастарыма жиі хат жіберемін.
23. Есімдіктің дұрыс нұсқасын табыңыз: *He gave...address.*
A) hers
B) these
C) her
D) yourself
E) them
F) those
G) mine
H) his
24. Етістіктің дұрыс нұсқасын көрсетіңіз: *It ... all night.*
A) am raining
B) been raining
C) raining
D) have rained
E) has been raining
F) have been raining
G) will been raining
H) is raining
25. «*Restarant*» сөзінде қалып қойған сөз:
A) t
B) u
C) s
D) e
E) r
F) h
G) y
H) c
26. Үстеуді табыңыз:
A) slow
B) heavy
C) immediate
D) earl
E) today
F) near
G) immediately
H) nearly
27. Қай етістік барлық сөйлемге сәйкес келеді?
I ... like my mother.
They... bored.
I must ... up my vocabulary.
A) leave
B) turn

- C) take
- D) look
- E) play
- F) give
- G) have
- H) keep

28. Сөзді дұрыс артикльдермен толықтырыңыз: ... *sun rises in ... east.*

- A) An / the
- B) - / -
- C) A / the
- D) A /-
- E) The / -
- F) A /a
- G) The / a
- H) The / the

29. Инфинитивті, герундийді, есімше II-ні дұрыс қолданыңыз: *We decided not...out because of the weather.*

- A) to be going
- B) go
- C) to have gone
- D) having gone
- E) be going
- F) to go
- G) gone
- H) going

30. Предлогтың дұрыс нұсқасын табыңыз: *The teacher told us to look ... the blackboard.*

- A) for
- B) up
- C) in
- D) with
- E) after
- F) by
- G) at
- H) under